

**RAZVOJ GINEKOLOGIJE I PERINATOLOGIJE,
STRUČNA DRUŠTVA LIJEČNIČKOGA ZBORA,
FEDERALNE UDRUGE I MEDICINSKA PERIODIKA
IZ PODRUČJA GINEKOLOGIJE I PERINATOLOGIJE
U HRVATSKOJ U 20. STOLJEĆU**

Drugi dio:

Ostala društva, Savezne udruge, Stručni časopis

**DEVELOPMENT OF GYNAECOLOGY AND PERINATOLOGY,
OF THE PROFESSIONAL SOCIETIES OF MEDICAL ASSOCIATION,
OF FEDERAL ASSOCIATIONS AND OF MEDICAL PERIODICALS
IN THE FIELD GYNAECOLOGY AND PERINATOLOGY
IN CROATIA IN THE 20th CENTURY**

Second part:

Other Societies, Federal Associations, Medical Journal

Ante Dražančić

Izvorni članak

Ključne riječi: povijest ginekologije i perinatologije, hrvatski liječnički zbor, stručna društva, jugoslavenske udruge, medicinska periodika, časopis »Gynaecol Perinatol«

SAŽETAK. Članak je nastavak članka iz prehodnoga broja 2/2010 ovoga časopisa. U članku je prikazan nastanak/utemeljenje i rad Sekcije/društva za uroginekologiju osnovanog 1978. godine te subspecialističkih društava Hrvatskoga liječničkog zbora utemeljenih od 1999. godine do danas. Redom su, po redosljedu utemeljenja, prikazana stručna društva za: Ginekološku urologiju; Ginekološku endoskopiju; Kolposkopiju i bolesti vrata maternice; Ginekološku endokrinologiju i humanu reprodukciju; Menopauzu; Ultrazvuk u ginekologiji i perinatologiji te Ginekološko onkološko društvo. Zatim je prikazan nastanak i rad »saveznih«, federalnih medicinskih udruga: Udruženja ginekologa i opstetričara Jugoslavije te Udruženja za perinatalnu medicinu Jugoslavije, njihov nastanak i rad sve do povlačenja iz njih hrvatskih društava. Posebno poglavlje je posvećeno medicinskoj periodici tj. časopisu Gynaecologia et Perinatologia (1992. do danas) i njegovim inačicama: Ginekologija i opstetricija (1961.–1971.), Jugoslavenska ginekologija i opstetricija (1972.–1984.), Jugoslavenska ginekologija i perinatologija (1985.–1992.). Za sva razdoblja dato je ime glavnog urednika, sastav uredništva, po godištu broj izdatih svezaka, broj stranica i broj članaka. Časopis je imao znatnog utjecaja na razvoj struke u nas pa su posebice spomenuti članci koji su, po mišljenju pisca ovih redaka, mogli imati značajniji utjecaj na razvoj ginekološke onkologije, opstetricije i perinatologije, ginekološke endoskopije, kontracepcije i ultrazvučne dijagnostike. Brojni naši zaslužni učitelji, nastavnici, prijatelji i suradnici časopisa spomenuti su u odsječku »In memoriam«.

Original paper

Key words: history of gynaecology and perinatology, Croatian medical association, professional societies, jugoslav associations, medical periodicals, journal »Gynaecol Perinatol«

SUMMARY. The paper is the continuation of the previous paper in the issue 2/2010 of the same journal. The establishment and the activity of the sections/societies for urogynaecology founded in 1978 as well as the foundations of the other subspecialistic societies of the Croatian Medical Association since the year 1999 are presented. Successively are presented the societies for: Urogynaecology, Gynaecological endoscopy, Colposcopy and cervical diseases, Gynaecological endocrinology and human reproduction, Menopausis, Ultrasound in gynaecology and perinatology and Gynaecological oncologic society. The establishment and activity of federal medical associations: Yugoslav association for gynaecology and obstetrics and Yugoslav association of perinatal medicine are presented too, up to the withdrawal of the Croatian societies from them. A special chapter is dedicated to the journal »Gynaecologia and Perinatologia« (since 1992 to today) and its variants: »Ginekologija i opstetricija« (1961.–1971.), »Jugoslavenska ginekologija i opstetricija« (1972.–1984.), »Jugoslavenska ginekologija i perinatologija« (1985.–1992.). For all period files, the name of editor in chief, of editors, for year files the number of published issues, the sum of pages and the number of published papers is presented. The journal has had an important influence for the profession's development in our country. Especially the papers which more pronounced influence on the profession's development, according to wrighter's opinion, are quoted. Numerous our meritorious teachers, friends, and journal's collaborators are quoted in the chapter »In memoriam«.

U prošleme broju časopisa prikazan je uvodni dio članka te nastanak i rad najstarijeg hrvatskog društva ginekologa i opstetričara, *Ginekološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske*, utemeljene 1940. godine, koja je 1991. godine, prigodom reorganizacije stručnih sekcija Hrvatskoga liječničkog zbora, preimenovana u *Hrvatsko društvo ginekologa i opstetričara*. Druga po redu osnivanja »ginekološka« sekcija je bila utemeljena 1973. godine, kao *Sekcija za perinatalnu medicinu* Hrvatskoga liječničkog zbora, u kojoj su jezgru činili ginekolozi-opstetričari s porođničarskim usmjerenjem te u početku malobrojni i kasnije sve brojniji pedijatrie-neonatalozi. Nekoliko godina kasnije, 1977., zalaganjem prof. Pere Bagovića, osnovana je i treća po redu »ginekološka« sekcija, *Sekcija za ginekološku urologiju* Zbora, kojoj je prvi osnivač i prvi predsjednik bio sam Pero Bagović. Te su tri sekcije bile temeljno »ginekološke« sekcije, činili su ih svi ginekolozi-opstetričari (Ginekološka sekcija), pretežno oni s opstetričkim usmjerenjem (Sekcija za perinatalnu medicinu) ili ginekolozi s kirurškim usmjerenjem (Sekcija za ginekološku urologiju). U zadnjem desetljeću 20. stoljeća i prvom desetljeću 21. stoljeća razmahuju se nova usmjerena ginekološko-opstetričke struke pa se osnivaju i nova stručna zborna društva, dijelom po tipu subspecializacija, ali i po sklonosti članstva.

Na sljedećim ćemo stranicama prikazati, koliko nam pribavljeni podatci to dozvoljavaju, osnutak i razvoj tih novo osnovanih društava.

Sekcija – Hrvatsko društvo za ginekološku urologiju HLZ-a

Hrvatsko društvo za ginekološku urologiju osnovano je 1978. godine, kao druga po redu subspecialistička ginekološka sekcija ZLH-a, pod imenom *Sekcija za uroginekologiju Zbora liječnika Hrvatske*. Prva subspecialistička sekcija je bila Sekcija za perinatalnu medicinu, osnovana 1972. godine. Utemeljitelj Sekcije i njezin prvi predsjednik je bio prof. dr. Pero Bagović, koji je u to vrijeme bio promotor uroginekologije i općenito operativne ginekologije u Hrvatskoj. Prvi tajnik Sekcije je bio dr. Duško Miličić, prvi asistent i suradnik prof. Bagovića, kasnije docent pa profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Njih dvojica, zajedno s dr. Miroslavom Bolančom, kasnije također docentom pa profesorom, najzaslužniji su za razvoj Sekcije/Društva i općenito uroginekologije u Hrvatskoj. Na Sveučilištu u Zagrebu je organiziran Postdiplomski studij iz uroginekologije, a kasnije od 1991. godine i uža specializacija iz uroginekologije, održavani su postdiplomski tečajevi trajnog usavršavanja te stručni sastanci u Zagrebu i drugim regionalnim središtima.

Nakon smrti prof. Bagovića 1983. godine, predsjednik Sekcije postaje doc. pa kasnije prof. Duško Miličić, koji nastavlja organiziranjem tečajeva usavršavanja, a posebnu pozornost obraća međunarodnoj afirmaciji Sekcije, pa je tako 1987. godine u Zagrebu organiziran Međunarodni simpozij iz uroginekologije. U vrijeme

rata – agresije na Hrvatsku od 1990– do 1945. godine rad Sekcije je bio znatno reduciran. Godine 1992. Sekcija za uroginekologiju ZLH-a je preimenovana u Hrvatsko društvo za uroginekologiju HLZ-a.*

Nakon umirovljenja prof. Miličića, 17. X. 2003. održana je godišnja izborna skupština Društva. Za predsjednika je izabran doc. Slavko Orešković, za dopredsjednike prof. Marjan Radej i dr. Damir Bagović, a za tajnicu dr. Marina Šprem. Prof. Miličić je izabran za počasnog predsjednika. Društvo je nastavilo s dotadašnjim aktivnostima. Održavani su stručni sastanci, ne samo u Zagrebu, nego i u regionalnim uroginekološkim središtima. Društvo je bilo 2008. godine organizator »Doktorskog studija iz uroginekologije«, postdiplomskog tečaja »Suvremeni pristup dijagnostici i liječenja žena s inkontinencijom mokraćne i defektima dna zdjelice«.

Dana 6. XII. 2008. godine održana je u Klinici za ženske bolesti i porode KBC-a u Petrovoj ulici Izborna godišnja skupština Društva. Za predsjednika je ponovno uzabran prof. Slavko Orešković, dopredsjednici su prof. Ivan Gilja i dr. Damir Bagović, tajnica doc. Marina Šprem-Goldštajn, rizničar dr. Mario Ćorić. Tijekom 2009. godine Društvo je održalo tečaj usavršavanja »Suvremeni pristup dijagnostici i liječenju urogenitalnih i spolno prenosivih infekcija« (Gospić, travanj 2009.) i bilo suorganizator »Prvom hrvatskom kongresu o urogenitalnim i spolno prenosivim infekcijama« (Opatija, lipanj 2009.). Od 4. do 6. lipnja 2010. Društvo je na Plitvicama, zajednički s Hrvatskim urološkim društvom, organiziralo *Prvi hrvatski simpozij ginekologa i urologa*. Glavne teme simpozija su bile: »Neplodni par«, »Suradnja uroginekologa i urologa« te »Suradnja ginekologa i urologa u onkološkoj problematiki«.

Hrvatsko društvo za ginekološku endoskopiju HLZ-a

Osnivačka skupština i I. mandatno razdoblje. Unatoč ratnom stanju u Hrvatskoj se razvija *endoskopska kirurgija* te je 11. prosinca 1993. godine u hotelu »In« u Remetincu osnovano *Hrvatsko društvo za endoskopsku kirurgiju* Hrvatskoga liječničkog zbora. Tada je održan i 1. Hrvatski simpozij endoskopske kirurgije. Hrvatski ginekolozi endoskopičari/laparoskopičari aktivno sudjeluju u radu društva, na 2. simpoziju 1994. godine u Varaždinu te zatim na kongresima održanim 1995. u Dugoj Uvali i 1997. godine u Osijeku. U Društvu su uz kirurge najbrojniji ginekolozi. Postupno se stvara brojčano kritična masa ginekologa endoskopičara te se 5. studenoga 1999. godine sastaje 20 članova Zbora kao Inicijativni odbor za osnivanje samostalnog *Hrvatskog društva za ginekološku endoskopiju*. Osnivačka skupština održana je 8. prosinca 1999. godine u Hrvatskom liječničkom domu u Zagrebu u Šubićevoj ul. Okupila su se 62 člana. Izabran je *Upravni odbor* u sastavu: predsjednik prim. Miroslav Kopjar (Zabok), dopredsjednici

* Iz tog razdoblja nedostaju nažalost pisani tragovi.

prim. Stjepan Skenderović i doc. Dubravko Barišić (Zg). *Članovi:* Dr. Zoran Pitner (VŽ), doc. Herman Haller (Ri), dr. Ivan Vlahović (Os), dr. Tomislav Čanić, dr. Ante Čorušić, dr. Mihajlo Strelec, prim. Krešimir Stilonović (Zg); za tajnika je imenovan dr. Mladen Zadro (Zabok), a za rizničara dr. Tomislav Čanić (Zg).

II. mandatno razdoblje 2. V. 2005. do 5. VI. 2009. godine. Sastav Upravnog odbora je bio sličan, činili su ga najaktivniji članovi Društva: predsjednik doc. Miroslav Kopjar, dopredsjednik doc. Dubravko Barišić (Zg), tajnik dr. Igor Maričić (Zabok), rizničar dr. Tomislav Čanić (Zg). *Članovi:* dr. Vladimir Šparac, doc. Ante Čorušić, dr. Mihajlo Strelec, dr. Krunoslav Kuna (Zg), dr. Zoran Pitner (VŽ), dr. Stanislav Rupčić (Ri), dr. Ivan Vlahović (Os) i dr. Teo Budimir (Os).

Društvo je od svoga utemeljenja bilo vrlo aktivno u promicanju ginekološke endoskopije i minimalne invazivne kirurgije. Društvo je pod pokroviteljstvom Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, u okviru Hrvatskoga liječničkog zbora i Medicinskog fakulteta u Zagrebu, održalo 10 tečajeva 1. kategorije. Tečajevi se održavaju svake godine, mijenjajući mjesto održavanja: u Dubrovniku, Varaždinu, Osijeku, Zadru i Zaboku. Od 2000. godine tečaj nosi ime zaslužnoga njemačkog laparoskopičara Kurta Semma, počasnog člana Društva, kao *Hrvatski poslijediplomski tečaj ginekološke endoskopije 1. kategorije s međunarodnim sudjelovanjem »Kurt Semm«*. Na tečajevima je do 2008 bilo 157 polaznika, među njima 16 iz inozemstva (Bosna i Hercegovina te Makedonija).

Značajna je međunarodna suradnja Društva. Međunarodna aktivnost članova Društva okrunjena je održavanjem 15.–18. svibnja 2002. godine u Dubrovniku *I. Hrvatskog kongresa iz ginekološke endoskopije* kao *World Congress on Gynecological Endoscopy* zajedno s *Američkim društvom ginekoloških laparoskopista (AAGL)*. *II. kongres* je održan 2005. godine s modificiranim nazivom *II. Hrvatski kongres minimalno invazivne ginekološke kirurgije*, ponovno zajedno s *AAGL* u Dubrovniku 21.–24. lipnja 2006. godine.

III. Mandatno razdoblje od 5. VI. 2009. Na posljednjoj izbornoj skupštini u Zaboku 5. lipnja 2009. godine izabran je novi *Upravni odbor*, u sastavu: predsjednik doc. Miroslav Kopjar (Zg), 1. dopredsjednik prof. Dubravko Barišić (Zg), 2. dopredsjednik dr. Vladimir Šparac (Zg), 3. dopredsjednik prof. S. Šijanović (Os), rizničar doc. T. Čanić (Zg), tajnik I. Maričić (Zabok). *Članovi:* R. Bauman, prof. A. Čorušić, B. Dukić, prof. Krunoslav Kuna, prof. Slavko Orešković, Mihajlo Strelec iz Zagreba, Zoran Kasač i Mario Kerner (Os), prof. H. Haller i doc. Stanislav Rupčić (Ri), Zoran Pitner (VŽ), Mladen Zadro (Bj). Za izvršnog tajnika je izabran prim. S. Skenderović.

4th Annual AAGL International Congress on Minimally Invasive Gynecologic Surgery, zajedno s *3. Hrvatskim kongresom o minimalno invazivnoj ginekološkoj kirurgiji* uspješno je održan ove 2010. godine u Dubrovniku od 23. do 26. lipnja.

Hrvatsko društvo za kolposkopiju i bolesti vrata maternice HLZ-a

Osnivačka skupština je bila 22. siječnja 2000. Društvo je osnovano sa ciljem da promiče kolposkopiju u ranoj dijagnostici premalignih lezija vrata maternice.

I. mandatno razdoblje 22. I. 2000.–22. I. 2005. *Upravni odbor:* Predsjednik prof. Goran Grubišić; *članovi:* prim. Zvonimir Makarović (Os), doc. Nikola Ljubojević, doc. Damir Babić, dr. Damir Eljuga, prim. Lada Bolf-Benković, dr. Neven Tučkar, dr. Jadranka Puvačić Solomun, prim. Berigoj Ujević, svi iz Zagreba. Održan je simpozij o primjeni LETZ-a.

II. mandatno razdoblje 22. I. 2005.–28. V. 2009. Predsjednik prof. Goran Grubišić; *članovi:* prim. Miodrag Milojković (Os), dr. Smiljana Vidović Filipović (St), doc. Nikola Ljubojević, doc. Damir Babić, dr. Damir Eljuga, dr. Zdenko Kraljević, dr. Lada Bolf-Benković, Dr. Neven Tučkar, dr. Dražan Butorac, dr. Alan Šerman, svi iz Zagreba. U Zagrebu je 26. II. 2006. održan skup *Suvremene spoznaje HPV dijagnostike u ginekologiji*. U Cavtatu je 18.–21. IV. 2007. organiziran *Međunarodni tečaj iz kolposkopije*. Članovi Društva su sudjelovali 12.–14. XI. 2008. s devet predavanja na *Prvom hrvatskom ginekološkom onkološkom kongresu*.

III. mandatno razdoblje od 28. V. 2009. Predsjednik prof. Goran Grubišić, dopredsjednici doc. Nikola Ljubojević i prof. Dubravko Barišić, tajnik dr. Neven Tučkar, blagajnik dr. Zdenko Kraljević; *članovi:* prof. Damir Babić, doc. Damir Eljuga, dr. Dražan Butorac, dr. Mladen Šerman, dr. Gojko Zovko, dr. Ana Ovanin-Rakić, dr. Vesna Harni, svi iz Zagreba, dr. Mirna Erman-Vlahović (Os), dr. Alemka Brnčić-Fišer (Ri). Temeljna je nakana rada održavanje praktičkih tečajeva trajnog usavršavanja.

Održani praktički tečajevi usavršavanja. U Zagrebu u Klinici za ginekologiju i opstetriciju KB »Sestre Milosrdnice«: 10.–11. XII. 2004., 9.–10. XII. 2005., 11.–12. XII. 2006., 12.–13. XII. 2007. i 19.–20. XI. 2009. U Splitu je održan tečaj u studenome 2002., u Osijeku 2007. te u Cavtatu 18.–21. IV. 2007.

Hrvatsko društvo za ginekološku endokrinologiju i humanu reprodukciju HLZ-a (HDGEHR)

Osnivačka skupština Društva je bila 10.II.2000. u velikoj predavaonici Zbora u Šubićevoj ulici. Izabran je *Upravni odbor:* predsjednik prof. Velimir Šimunić, potpredsjednici prof. Ernest Suchanek, prof. Srećko Ciglar i doc. Sanja Kupešić, tajnik dr. Goran Vujić, rizničar dr. Branko Radaković, svi iz Zagreba. *Članovi:* doc. Biserka Funduk, dr. Petar Cvitković, dr. V. Kašnar, dr. Dinka Pavičić-Baldani, dr. Hrvoje Vrčić, doc. Snježana Škrablin-Kučić, ing. Danko Dobec, dr. Petar Jukić (svi iz Zagreba), prof. Ljiljana Randić (Ri), dr. Željko Gabrić (St). Osnovne zadaće Društva, prema najavi prvoga predsjednika prof. Šimunića, su: okupljanje na sličnoj problematici drugih struka, suradnja sa sličnim udrugama iz inozemstva i učlanjenje u njih, edukacija naših

stručnjaka organiziranjem sastanaka, kongresa, tečajeva trajnog usavršavanja, stvaranje postupnika za probleme unutar struke.

Nakon dva mandata, godišnja izborna skupština je održana u Zagrebu 15. XII. 2008. Izabrani su: predsjednik prof. V. Šimunić, potpredsjednici doc. B. Radaković i doc. Tomislav Čanić, tajnica doc. Dinka Pavičić-Baldani; *upravni odbor*: dr. Mihailo Strelec, dr. Renato Bauman, dr. D. Lučinger, doc. Miro Kasum, dr. P. Romac (Sp), doc. Siniša Šijanović (Os), dr. P. Romac (St), dr. Vlahović (Os), dr. Krunoslav Kuna (Zg), dr. Gordana Crvenković (Zg), dr. Matković (Os)

Društvo je uspješno djelovalo sve do danas, posebice organiziranjem uspješnih simpozija, kongresa o ginekološkoj endokrinologiji i humanoj reprodukciji (sterilitetu/fertilitetu) na Brijunima. Društvo je vrlo usko surađivalo s Hrvatskim društvom za menopauzu. Osnivačka skupština im je bila istoga dana, s gotovo istim članovima uprave. Još prije formalnog osnivanja Društva, bili su, uz organizatora *Hrvatskog društva ginekologa i opstetričara*, na Brijunima organizirani *Prvi i Drugi hrvatski simpozij o fertilitetu, sterilitetu i ginekološkoj endokrinologiji 1997. i 1999. godine*. Sljedećih godina je HDGEHR organizirao mnogo uspješnih i dobro posjećenih sastanaka: *Hrvatski kongres o menopauzi i ginekološkoj endokrinologiji*, Dubrovnik, Hotel Excelsior 21.–23. VIII. 2001. Nastavljeni su već tradicionalni *brijunski susreti*, s naslovom *Kongres o ginekološkoj endokrinologiji, humanoj reprodukciji i menopauzi*: Brijuni 25.–28. IX. 2003; Brijuni 15.–18. IX. 2005; Brijuni 13.–16. IX. 2007; Brijuni rujana 2009. *Poslijediplomski tečaj stalnog usavršavanja I. kategorije*, Zagreb 2.–5. VI. 2004; *Svjetski dan osteoporoze*, Zagreb 22.–23. X. 2004; *Hrvatski kongres o osteoporozi*, Šibenik, kompleks Solaris 21.–24. IV. 2005. U suorganizaciji Društva je 13.–15. III. 2008. održan Poslijediplomski tečaj trajnog usavršavanja prve kategorije *Hitna stanja u ginekologiji, porodništvu i neonatologiji*. HDGEHR je zajedno s HDM-om i kolegama iz Slovenije organizirao *Hrvatsko-slovenski simpozij o menopauzi i perimenopauzi*, Plitvice 8.–10. V. 2003 te *Slovensko-hrvatski simpozij o menopauzi i andropauzi*, Rogaška Slatina 7.–9. IV. 2005. Nedavno je Društvo u Plitvicama 14.–15. V. 2010. održalo *Prvi hrvatski kongres o medicinskoj oplodnji*.

Društvo je, zajedno s Društvom za menopauzu, počelo izdavati svoj *glasnik*, s nazivom *Ginekološka endokrinologija. Humana reprodukcija. Menopauza*. U svibnju 2000. godine je tiskan *Broj 1, Godina 1.*, a zatim se časopis ugasio.

Hrvatsko društvo za menopauzu HLZ-a (HDM)*

Hrvatsko društvo za menopauzu Hrvatskoga liječničkog zbora (HDM), na čelu s prof. Srećkom Ciglarom,

utemeljeno je 10. veljače 2000., istoga dana kad i *Hrvatsko društvo za ginekološku endokrinologiju i humanu reprodukciju* s kojim Društvo za menopauzu usko surađuje. Pri osnutku izabrano je čelništvo Društva. *Upravni odbor*: predsjednik prof. Srećko Ciglar, potpredsjednici prof. Velimir Šimunić i prof. Mirko Koršić, tajnik dr. Ivan Fistonić, rizničar dr. Mario Podgajski; *članovi*: prof. Ernest Suchanek, doc. Sanja Kupešić, dr. Dinka Pavičić-Baldani, dr. Petar Cvitković, dr. M. Laušin (Os), dr. Jasna Gobić (Ri).

Posljednja izborna godišnja skupština je bila 15. XII. 2008. godine u Klinici za ženske bolesti i porode KBC-a u Petrovoj ulici, kad i izborna skupština HDGEHR-a. *Upravni odbor*: Za predsjednika je po treći put zaredom s velikom većinom glasova (25 od 30 delegata) izabran prof. Srećko Ciglar; dopredsjednici doc. Dinka Pavičić-Baldani i prof. Mirko Koršić, tajnik dr. Ivan Fistonić; *članovi* (osim spomenutih): dr. Jasna Gobić (Ri), dr. Ingrid Marton (Zg), doc. Branko Radaković (Zg), doc. Tomislav Čanić (Zg), doc. Siniša Šijanović (Os).

Društvo usko surađuje s *Hrvatskim društvom za ginekološku endokrinologiju i humanu reprodukciju (HDGEHR)*, oba su društva redovito suorganizatori brojnih, redovito dobro posjećenih sastanaka. Tako je Društvo u prvoj godini nakon osnutka organiziralo *Hrvatski kongres o menopauzi i ginekološkoj endokrinologiji*, Dubrovnik, Hotel Excelsior 21.–23. VIII. 2001; Zajednički s HDGEUR-om su na Brijunima organizirani sastanci/kongresi o humanoj reprodukciji i menopauzi: 25.–28. IX. 2003; 15.–18. IX. 2005; 13.–16. IX. 2007; rujana 2009. Društvo usko surađuje i sa *Slovenskim društvom za menopauzu*, s kojim ima često zajedničke sastanke: *Hrvatsko-slovenski simpozij o menopauzi i perimenopauzi*, Plitvice 8.–10. V. 2003; *Slovensko-hrvatski simpozij o menopauzi i andropauzi*, Rogaška Slatina 7.–9. IV. 2005; *Hrvatsko-slovenski simpozij o menopauzi i andropauzi*, *Opatija 2007*. HDM je 21.–24. IV. 2005. suorganizirao *Hrvatski kongres o osteoporozi*, Šibenik, hoteli »Solaris«. U 2005. godini je HDM bilo suorganizator *Simpozija o Raloksifenu* u Opatiji; 2006. godine simpozija *Andropauza i seksualnost* u Zagrebu, te simpozija *Policistični ovarijski sindrom* u Bjelolasici; 2007. godine Hrvatskog kongresa o osteoporozi u Cavtatu, Hrvatskog endokrinološkog kongresa u Rovinju, i 2008. godine sastanka *Hrvatski konsensus o hormonskom nadomjesnom liječenju* u Zadru.

Hrvatsko društvo za ultrazvuk u ginekologiji i perinatologiji HLZ-a

Društvo je sljednik izvanzbornskoga *Hrvatskog društva za ultrazvuk u medicini i biologiji*, kojega je utemeljitelj bio prof. Asim Kurjak i koje je poticalo ultrazvučnu dijagnostiku u svim granama medicine, a najveći broj članstva i tematike sastanaka bio je područja ginekologije i opstetricije. To društvo je 1994. godine organiziralo u Crikvenici *Prvi* te 1997. godine u Dubrovniku *Drugi Hrvatski kongres ultrazvučne dijagno-*

* Pisac ovih redaka nažalost nije uspio dobiti relevantne podatke od čelništva HDM-a pa je prikazane podatke dobio u arhivi HLZ-a u Zagrebu.

stike. Isto društvo je, s glavnim organizatorom Asimom Kurjakom, od 1997. godine u Dubrovniku svake godine organiziralo međunarodne sastanke *Recent Advances in Ultrasound Diagnosis*. Ti su sastanci, usporedno s »*Ian Donald School of Ultrasound Diagnosis*« i »*Erich Saling School of Perinatal Medicine*«, znatno pridonijeli međunarodnoj afirmaciji hrvatske ne samo ultrazvučne dijagnostike, već općenito ginekologije i perinatologije.

Hrvatsko društvo za ultrazvuk u ginekologiji i perinatologiji HLZ-a. Osnivanje i I. mandatno razdoblje. Društvo je osnovano 20. siječnja 2004. Prvo je čelništvo Društva bilo: *predsjednik*: prof. Sanja Kupešić (2004.–2007.), *dopredsjednik* doc. Miroslav Kopjar, *tajnica* dr. Ingrid Marton; *upravni odbor*: prof. Asim Kurjak, prof. Višnja Latin, prof. Snjezana Škrablin-Kučić, dr. Vladimir Šparac, dr. Dubravko Habek, dr. Milan Stanojević, dr. Milan Kos, dr. Petar Klaric (svi iz Zg), dr. Neda Smiljan-Severinski (Ri), dr. Renata Obrad-Sabljak (Dom zdravlja Zagreb).

U pet godina postojanja Društvo je bilo vrlo aktivno. Održana su dva kongresa, oba u Zagrebu: *Prvi* u svibnju 2005. i *Drugi* 25. svibnja 2006. Društvo je organiziralo redovite tečajeve usavršavanja iz ultrazvučne dijagnostike: u Dubrovniku 1.–5. VII. 1990. i 1.–6. X. 1990 te 19.–20. V. 1991. Tijekom rata tečajevi nisu održavani te su nastavljeni 1997. u Dubrovniku 7.–12. IX. 1997. i 14.–19. IX. 1998, u Zagrebu 1.–3. X. 2000., opet u Dubrovniku 19.–24. VI. 2001. Sljedeći tečajevi su bili 27.–31. V. 2002. u Zagrebu, opet u Dubrovniku 18.–23. V. 2003., 17.–19. VI. 2006. te 28. X.– 2. XI. 2009. zajedno s »*Erich Saling*« perinatalnom školom.

II. mandatno razdoblje od 8. V. 2009. Izborna skupština je održana 8. svibnja 2009. Na skupštini je za predsjednika izabran prim. Tomislav Hafner, za počasnog predsjednika prof. Asim Kurjak, za dopredsjednike doc. Neda Smiljan-Severinski (Ri) i doc. Damir Roje (St), za tajnicu dr. Ingrid Marton (Zg), za rizničara dr. Boris Ujević (Zg). Za članove *UO-a* su izabrani: dr. Mirna Vuković-Bobić (Os), dr. Dubravko Jalšovec (Čakovec), doc. Miroslav Kopjar (Zabok), doc. Milan Kos (Zg). Društvo je suorganizator Postdiplomskog studija Medicinskog fakulteta u Zagrebu »*Ultrazvuk u ginekologiji i perinatologiji*«. Sadašnja uprava Društva priprema III. kongres za jesen 2010. godine.

Hrvatsko ginekološko onkološko društvo

Društvo je osnovano izvan Hrvatskoga liječničkog zbora jer Glavni odbor HLZ-a nije odobrio njegovo samostalno osnivanje. Društvo je utemeljeno na osnivačkoj skupštini 9. svibnja 2006. godine. Za predsjednika je izabran prof. Vlastimir Kukura, za dopredsjednika prof. Ante Ćorušić, za tajnicu dr. Ingrid Marton. Članstvo mu čini 115 specijalista iz ginekologije i opstetrike, među njima je 20 užih specijalista iz ginekološke onkologije, zatim citolozi, specijalisti patološke anatomije, opće onkologije, radiologije. Cilj Društva je znanstveno i stručno usavršavanje svojih članova, informacija jav-

nosti, suradnja s drugim stručnim udrugama, međunarodna suradnja. Društvo je 18.–21. IV. 2007. u Cavtatu organiziralo »*International Workshop on HPV and Consensus Recommendations for Cervical Cancer Prevention*«. U Zagrebu je 13.–16. XI. 2008. organiziralo *Prvi hrvatski kongres ginekološke onkologije*. Čelnici i pojedini članovi Društva su sudjelovali 28. X.–1. XI. 2007. u Berlinu na 15. Internacionalnom skupu *Europskog onkološkog društva*, 25.–28. X. 2008. u Bangkoku u Tajlandu na 12. Bienalnom skupu *Međunarodnog društva ginekološkog raka*. Društvo je u Zagrebu 13.–16. XI. 2008. održalo *Prvi hrvatski kongres ginekološke onkologije*, a 3. XII. 2007. redovitu godišnju skupštinu, *Drugi kongres* se priprema, na njemu će biti teme: Preinvazivne lezije (voditelj teme Goran Grubišić), Rak stidnice, rodnice i vrata maternice (Ante Ćorušić), Rak endometrija (Herman Haller), Rak jajnika (Vlastimir Kukura), Rak dojke (Ivo Drinković).

SAVEZNE (FEDERALNE) UDRUGE

Udruženje ginekologa i opstetričara Jugoslavije (UGOJ)

Udruženje ginekologa i opstetričara Jugoslavije (UGOJ) je osnovano u Ljubljani 15. ožujka 1955. godine, na inicijativu prof. Franca Novaka, predstojnika *Ginekološke klinike u Ljubljani*. Osnovna odrednica njegova postojanja je bilo održavanje federalnih »saveznih« ginekoloških kongresa. Prvi je sastanak, pod imenom I. naučni sastanak ginekologa Jugoslavije, održan u Zagrebu, a kasnije će mu slijediti brojni drugi sastanci (kongresi).

Prvo je, 1953. godine, bio osnovan »Savez ginekoloških sekcija Jugoslavije«, koji je u Beogradu 1953. godine organizirao prvi »Kongres«. Godine 1955. je osnovana udruga republičkih sekcija pod nazivom UGOJ, koji je ospitao sve do raspada bivše države. Osnovna zadaća najprije osnovanog »Saveza ginekoloških sekcija Jugoslavije«, a zatim »Udruženja ginekologa i opstetričara Jugoslavije« je bilo održavanje »saveznih« sastanaka-kongresa. Na sljedećim ćemo retcima prikazati sastav uprave UGOJ-a u pojedinim mandatnim razdobljima. Podatke smo crpili iz kongresnih zbornika radova, njih ukupno 11; u svakom se zborniku nalazio popis prethodne uprave UGOJ-a, koja je kongres organizirala. Nažalost, nemamo podataka o drugim značajnijim aktivnostima – kad ih je i bilo. Podrobnije podatke iznosim samo za predzadnji (1985.–1988) i zadnji mandat, kad je predsjednik UGOJ-a bio prof. Petar Drača iz Novog Sada. Prof. Drača je sa svojim suradnicima, sekretarima prim. Stamenkom Miljkovićem i dr. Milenom Maticki-Sekulić, podrobno u časopisu »*Jugoslavenska Ginekologija i Perinatologija*« izvješćivao o radu Predsjedništva UGOJ-a i održanim sastancima. Ti se podatci mogu naći u časopisu »*Jugoslav ginekolog perinatol*«, br. 1/1989. Relevantni podatci postoje i u arhivi Ginekološke sekcije ZLH-a, koji se trenutačno još nalaze kod pisca ovih redaka.

I. Naučni sastanak ginekologa Jugoslavije. Zagreb 9–11. XI. 1950. Nazočilo mu je 109 ginekologa i opstetričara iz svih dijelova Jugoslavije. Na sastanku je zaključeno da će se budući sastanci održavati svake druge godine, a sljedeći je bio predviđen za Beograd 1952, u organizaciji Ginekološko-akušerske sekcije Srpskog lekarskog društva. Pozdravnu – uvodnu riječ je održao akademik Franjo Durst, tada predsjednik Ginekološke sekcije ZLH-a. Sastanak je održan u palači tadašnjeg JAZU-a, zbornik je tiskala tiskara JAZU-a. U podužoj uvodnoj riječi, zanimljivo, prof. Durst se zalagao da se izričaj opstetričar, porodničar, akušer izbaci kao nepotreban iz uporabe, jer, prema mišljenju prof. Dursta, to je uključeno u riječ ginekologija – nauka o ženi.

II. Kongres Saveza ginekoloških sekcija. Beograd 1953. Uprava u Beogradu 1953.–1954. Predsjednik prof. Franjo Durst (Zg), potpredsjednik prof. Siniša Tasovac (Bg), tajnik doc. Srećko Zanela (Zg), blagajnik doc. Vito Lavrič (Lj); *članovi*: prof. Stjepan Vidaković (Zg), prof. Pavel Lunaček (Lj), doc. Bosiljka Milošević (Bg), dr. Jaša Fotić i dr. Jovo Bokonjić.

Glavne teme kongresa: 1. Liječenje inflamatornih oboljenja adneksa netuberkulozne prirode; 2. Abortus artificialis.

III. Kongres ginekologa-opstetričaja Jugoslavije. Ljubljana 1956. Uprava u Ljubljani 1954.–1956. Predsjednik prof. Franc Novak (Lj), potpredsjednici prof. Stjepan Vidaković (Zg), prof. Bosiljka Milošević (Bg), prof. Milenko Berić (Sa), prof. Anton Čakmakov (Sk); sekretari prof. Vito Lavrič (Lj), dr. Lidija Andolšek (Lj).

Bila su samo slobodna priopćenja kongresa, glavnih tema nije bilo.

IV. kongres. Skopje 1960. Uprava Udruženja ginekologa-opstetričara Jugoslavije (UGOJ-a) ostaje cijeli mandat 1957.–1960. u Ljubljani. Predsjednik prof. Franc Novak (Lj), potpredsjednici prof. Stjepan Vidaković (Zg), prof. Bosiljka Milošević (Bg), prof. Milenko Berić (Sa), prof. Anton Čakmakov (Sk), sekretari prof. Vito Lavrič i dr. Lidija Andolšek-Jeras (Lj), blagajnik doc. Ruža Šegedin (Bg), član prim. Ivan Pavšić (Lj.).

Glavne teme kongresa: 1. Utjecaj ishrane na trudnoću i plod; 2. Najčešći patološki problemi ginekologije i akušerstva; 3. Bračni sterilitet.

V. Kongres. Sarajevo 1964. Uprava UGOJ-a je u tom mandatu 1961.–1964. u Beogradu Predsjednik prof. Dragomir Mladenović (Bg.), potpredsjednik prof. Stanislav Szabo (Zg.), sekretari prof. Aleksandar Mirković i dr. Aleksandar Petronijević (Bg.), blagajnik prim. Dušan Marjanov (Zemun); *članovi*: prim. Božidar Darmanović (Titograd), prof. Jelka Knežević-Švarc (Sa), prof. Bosiljka Milošević (Bg), prof. Franc Novak (Lj), prof. Branko Rajhvajn (Zg), prof. Metodija Stankovski (Sk.).

Glavna tema kongresa: Antenatalna, intranatalna i postnatalna zaštita.

VI. kongres. Zagreb 1968. Uprava UGOJ-a 1965.–1968. u Zagrebu. Predsjednik prof. Mihovil Dekaris.

Zbog njegove prerane smrti zamijenio ga je prof. Stanislav Szabo (Zg.). Potpredsjednik prof. Franc Novak (Lj), I. tajnik doc. Branko Rajhvajn i II. tajnik doc. Eduard Baršić (Zg), blagajnik dr. Ivan Pavleković (Zg); *članovi*: prof. Stanislav Szabo, prof. Bosiljka Milošević (Bg), prof. Jelka Knežević-Švarc (Sa), prof. Erich Rosenzweig (Zg). Kongres je pozdravio u ime čehoslovačke udruge ginekologa doc. Miroslav Vojta, od 1964. godine počasni član UGOJ-a i od 1967. počasni član Zbora liječnika Hrvatske. Kongres je održan 1968. godine u vrijeme okupacije ČSSR-a vojskom Sovjetskog saveza (Varšavskog pakta) pa je doc. Vojta doživio snažan i drugotrajni aplauz.

Glavne teme kongresa: 1. Stimulacija i inhibicija ovulacije; 2. Karcinom ovarija; 3. Pravno medicinski problemi u ginekologiji i akušerstvu.

VII. Kongres. Beograd 1972. Uprava UGOJ-a 1969.–1972. u Beogradu. Predsjednik prof. Dragomir Mladenović (Bg), potpredsjednik prof. Stanislav Szabo (Zg), sekretari prof. Aleksandar Mirković i dr. Aleksandar Petronijević (Bg), blagajnik dr. Dušan Marjanov (Zemun); *članovi*: prim. Božidar Darmanović (Titograd), prof. Jelka Knežević-Švarc (Sa), prof. Bosiljka Milošević (Bg), prof. Franc Novak (Lj), prof. Branko Rajhvajn (Zg), prof. Metodija Stankovski (Sk).

Glavne teme kongresa: 1. Carcinoma uteri; 2. Funkcija posteljice; 3. Medicinski aspekti veštačkog pobačaja.

VIII. kongres. Portorož 1976. Uprava UGOJ-a u Ljubljani 1973.–1976. Predsjednik prof. Franc Novak (Lj), potpredsjednik prof. Dragomir Mladenović (Bg), sekretari doc. Jule Kovačić i dr. Meta Hren (Lj), blagajnik dr. M. Čavić; *članovi*: prof. Berislav Berić (NS), doc. Kiril Čurčiev (Sk), prim. M. Đurić, prim. M. Ivanović, prim. Josip Jović (Banja Luka), prof. Aleksandar Lazarov (Sk), prim. Dušan Marjanov (Zemun), doc. Sabahet Mekuli (Priština), prof. A. Milojković, prof. Bosiljka Milošević (Bg), prim. S. Pavlović, prof. Davor Perović (Ri), prof. D. Popović, prof. Srećko Rainer (Lj), prof. Branko Rajhvajn (Zg), prof. Draško Vilfan (Lj).

Glavne teme kongresa: 1. Praćenje fetusa u trudnoći i porođaju; 2. Fiziologija i patologija ostavljenog jajnika; 3. Nefro-urološke komplikacije.

IX. kongres. Skopje 1980. Uprava UGOJ-a 1977.–1980. u Skopju. Predsjednik prof. Aleksandar Lazarov (Sk), potpredsjednik prof. Franc Novak (Lj), sekretari prof. Eftim Kalamaras i doc. Momčilo Lazarevski, blagajnik dr. Jovan Tofoski. (Sk). *Članovi*: prof. Milorad Antić (Sk), prim. Muhamed Berberović (Sa), prof. Nada Bregun (NS), prof. Bročić (Bg), prim. B. Darmanović (Titograd), prim. Lj. Đurđević (NS), prim. R. Grčić (Bg), prof. D. Huterer (Sa), prof. Sedahet Mekuli (Priština), prim. M. Milošević (Titograd), prim. R. Pestevšek (Lj), prof. B. Rajhvajn (Zg), prof. M. Šahpazov (Sk), prim. B. Šantić (Priština), prof. Draško Vilfan (Lj), prof. Drago Vrbanić (Ri) te prof. Emilija Stolević (Bg) i dr. Dimitar Aleksovski (Sk) kao delegati Sekcije za fertilitet i sterilitet.

Glavne teme kongresa: 1. Današnja shvaćanja primjene carskog reza; 2. Poremećaj statike genitalnih organa; 3. Suvremena analgezija i anestezija u akušerstvu i ginekologiji.

X. kongres. Herceg Novi 1984. Predsjedništvo UGOJ-a 1981.–1984. u Titogradu. Predsjednik prim. Božidar Darmanović (Titograd), podpredsjednik prof. Aleksandar Lazarov (Sk), sekretari prim. Dragiša Vuković, prim. Borislav Čolaković, blagajnik dr. Nikola Mugoša (Titograd); *članovi:* prim. A. Atanasov, prof. Berislav Berić (NS), prof. Miroslav Bolanča (Zg), dr. Elko Borko (Maribor), prof. Petar Drača (NS), prof. Jovan Jurukovski, prof. Eftim Kalamaras (Sk), prof. Jule Kovačić (Lj), prim. V. Kusovac i prof. Dragomir Mladenović (Bg), prim. Ivan Pavleković (Zg), doc. Ljubomir Ristić, prim. Đorđe Sedlar, prof. Emilija Stolević (Bg), prof. Srećo Šimić (Sa), prof. Vojin Šulović (Bg), prim. V. Vujadinović.

Na sjednici Skupštine UGOJ-a u Herceg Novom 10. X. 1984. raspravljen je prijedlog Udruženja za perinatalnu medicinu Jugoslavije da časopis *Jugoslavenska ginekologija i opstetricija* bude zajednički časopis dvaju udruženja te da promijeni naziv u *Jugoslavenska ginekologija i perinatologija*. Za prijedlog je od 37 delegata skupštine glasalo: za 33, protiv 3, uzdržan je bio jedan glas.

Glavne teme kongresa: 1. Socio-ekonomski aspekti prevremenog porođaja; 2. Abdominalna histerektomija; 3. Socijalni, demografski i medicinski aspekti planiranja porodice u SFRJ.

XI. kongres. Novi Sad 1988. Predsjedništvo UGOJ-a u Novom Sadu 1985.–1988. Predsjednik prof. Petar Drača (NS), podpredsjednik prim. Božidar Darmanović (Titograd), sekretari prim. Stamenko Miljković i dr. Milana Maticki-Sekulić, blagajnik dr. Slobodan Tokin (NS); *članovi:* prof. Džemal Ahmedi (Priština), prof. Miroslav Bolanča (Zg), prof. Nada Bregun (NS), dr. S. Čizmić (Nikšić), prof. M. Dragović (Titograd), prof. Ante Dražančić (Zg), doc. Elko Borko (Maribor), prof. Meta Hren (Lj), prof. Jovan Jurukovski (Sk), prof. Jule Kovačić (Lj), prof. Momčilo Lazarevski (Sk), prof. D. Pantović (Bg), prim. Nada Pavlović (NS), prof. Zdravko Pavlić (Zg), prof. Džemal Softić i prof. Srećo Šimić (Sa), prof. Vojin Šulović (Bg), prim. M. Vučeljić (Peć).

Glavne teme kongresa: 1. Suvremeno vođenje porođaja; 2. Absentizam u ginekologiji i akušerstvu; 3. Maligni tumori ovarija; *Teme za okruglim stolom:* 1. Fiziologija i patologija dojke; 2. Bolesti i stanja zavisnosti u odnosu na humanu reprodukciju; 3. Stres incontinutio urinae; 4. Premenopauzalna krvarenja.

Predsjednik prof. Drača je bio vrlo aktivan. Održao je više sjednica Predsjedništva, na kojima su rješavani važni problemi, što je podrobno referirano u časopisu.

Sjednica Predsjedništva u Beogradu 23. V. 1985. Izabrane tri glavne teme za XI. Kongres u Novom Sadu 1988. godine. 1. Suvremeno vođenje porođaja; 2. Radna sposobnost kod ginekoloških i akušerskih obolenja; 3. Maligni tumori ovarija. Imenovane su *Komisija za*

ginekološku onkologiju i Komisija za juvenilnu ginekologiju.

Sjednica Predsjedništva u Zagrebu 18. IV. 1986. Nije uplaćena članarina FIGO-u od kongresa u Herceg Novom 1984. godine. Problem tiskanja časopisa i naplate članarina za UGOJ. Od evidentiranih 1397 ginekologa članova UGOJ-a članarinu platilo 270 (19,3%). Za sljedeći kongres u Novom Sadu 5.–7. X. 1988. svaka republička sekcija može predložiti po 1 počasnog člana iz inozemstva, te po 1–3 člana iz Jugoslavije, ovisno o broju članstva. Data izvješća o radu *Komisije za ginekološku onkologiju* (prof. Jule Kovačić) i *Komisije za juvenilnu ginekologiju* (prof. Nada Bregun).

Sjednica Predsjedništva u Beogradu 30. X. 1986. Svaka Republička sekcija može predložiti po jednog gosta kongresa, po mogućnosti neka bude predložen i za počasnog člana. Od domaćih ginekologa Gin. sekcija Srbije i Hrvatske mogu predložiti po tri počasna člana, ostale sekcije po dva. Svaka sekcija može predložiti po pet članova za dodjelu povelja i po deset članova za dodjelu plaketa. Izdašna rasprava o ubiranju članarina odnosno o pretplati za časopis.

Sjednica Predsjedništva u Beogradu 21. V. 1997. Stiglo 250 prijava za kongres.

Sjednica Predsjedništva u Novom Sadu 15. X. 1987. Odlučeno da delegati za skupštinu UGOJ-a na kongresu budu po pet iz republičkih i po tri iz pokrajinskih sekcija. Predsjedništvo UGOJ-a: svaka republička sekcija po dva delegata. Sekcija u kojoj je Predsjedništvo predlaže predsjednika, dva tajnika i jednog blagajnika. Članovi Predsjedništva su još: glasni urednik časopisa te predstavnik Sekcije za fertilitet i sterilitet. Uredništvo časopisa ostaje i u budućnosti u Zagrebu. Predsjednik FIGO-a prof. Rathman iz Singapoorea će biti gost kongresa s pozvanim predavanjem.

Skupština UGOJ-a. je održana 4. X. 1988. godine, uoči odnosno kao dio kongresa. Budući da su kasnija zbivanja povezana s tom skupštinom, predstaviti ćemo je podrobnije. Skupština je održana u situaciji političkih previranja u Jugoslaviji, započelih iste godine u Gazimestanu. Tako je tijekom samoga dana skupštine u Novom Sadu bio organiziran »miting istine« kojemu su morali nazočiti đaci svih škola u gradu. Na skupštini su bili 20 članova Predsjedništva UGOJ-a te još 34 republička odnosno pokrajinskih delegata, od ukupno preko 1800 članova Udruženja. Iz Hrvatske su kao delegati bili nazočni prof. Miroslav Bolanča, prof. Ante Dražančić, prof. Veselko Grizelj, doc. Ivo Merlak, prof. Danko Pavešić, prof. Zdravko Pavlić, doc. Emil Tuškan i prim. Kiril Šterijev. Na skupštini je izabrano 15 počasnih članova, iz Hrvatske profesori Matko Grgurević, Ante Dražančić i Zdravko Pavlić. Znatno je veći bio broj povelja i plaketa. Od inozemnih stručnjaka Ginekološka sekcija Hrvatske je uspjela, unatoč određenim otporima, da se za počasnog člana UGOJ-a izabere prof. Erich Burghardt iz Graza, inače rođeni Srijemac/Vojvodanin. Diplomom počasnog člana je prof. Burghardt kasnije u Grazu uručio prof. Dražančić na svečanosti

prigodom proslave 125. obljetnice Katedre za ginekologiju i opstetriciju u Grazu. Na skupštini je inače raspravljani stari problem financiranja udruženja i financiranja časopisa.

Na skupštini je razriješeno staro i izabrano novo predsjedništvo UGOJ-a, u sastavu: predsjednik prof. Džemal Ahmedi (Priština), potpredsjednik prof. Petar Drača (NS), sekretari doc. Binak Kastrati i dr. Sejdulah Hodža, blagajnik dr. Aleksa Andrejević, svi iz Prištine. Članovi: prof. Ante Dražančić i prof. Miroslav Bolanča (Zg), prof. Radmio Jovanović i prim. Dragoljub Pantović (Bg), prof. Jovan Jurukovski i doc. Gligor Palčevski (Sk), prof. Meta Hren-Božić i dr. Milan Čavić (Lj), prof. Dževad Softić i prim. Miro Kundurović (Sa), prof. Ljubomir Ristić i prof. Emina Gaši (Priština), prim. Stamenko Miljković i prim. Predrag Vuleta (NS), dr. Milo Milošević (Ivangrad) i dr. Vasilije Kosovac (Nikšić). Za urednike časopisa izabran je prof. Zdravko Pavlić (glavni urednik) te prof. Veselko Grizelj (za ginekologiju) i prof. Ante Dražančić (za perinatologiju). Za novog predsjednika *Komisije za fertilitet i sterilitet* je izabran prof. Veselko Grizelj, a ostali su stari predsjednici *Komisije za ginekološku onkologiju* (prof. Jule Kovačić) i *Komisije za juvenilnu ginekologiju* (prof. Nada Bregun). Podrobno izvješće o skupštini UGOJ-a je tiskano u broju 1–2; vol. 29; 1989:59–69. časopisa *Jugoslav. Ginekol. Perinatol.*

Raspad UGOJA-a. Prva sjednica Predsjedništva UGOJ-a, pod predsjedanjem novoga predsjednika prof. Džemala Ahmetija, održana je 18. V. 1989. godine u »Sava centru« u Beogradu. Na sjednici je zaključeno da sjednicama Predsjedništva nazoče predstavnici Sekcije za fertilitet, Sekcije za ginekološku onkologiju i Sekcije za juvenilnu ginekologiju, te novo formirane Sekcije za urološku ginekologiju. Zbog galopirajuće inflacije i nepotpunog plaćanja pretplate, zaključeno je da pretplata za časopis bude dinarska protuvrijednost od 10 DEM-a. Za sljedeći XII. kongres UGOJ-a je zaključeno da sve republičke/pokrajinske sekcije do kraja rujna 1989. godine pošalju svoje prijedloge tema. Blagajnik UGOJ-a dr. Aleksa Andrejević je napustio Prištinu te je na njegovo mjesto izabran dr. Branko Petrović iz Prištine. *Druga sjednica Predsjedništva* je održana 27. X. 1989. u hotelu »Babin Kuk« u Dubrovniku. Sjednici nisu nazočili pet članova iz Zagreba i Ljubljane. Predsjedništvo je od velikog broja predloženih tema izabralo za glavne teme kongresa: 1. Upala genitalnih organa i spolno prenosive bolesti (referenti iz Slovenije te Hrvatske, BiH-a i Srbije); 2. Hipertenzivna bolest i trudnoća (referenti iz Makedonija te Crne Gore, Hrvatske i Kosova). Izabrane su teme za tri okrugla stola: 1. Multiparitet kao faktor rizične trudnoće (Kosovo), 2. Etički problemi u ginekologiji i opstetriciji (Vojvodina) i 3. Izvanmaternična trudnoća (Srbija). Predsjedništvo UGOJ-a je do 1990. godine normalno funkcioniralo.

Tada, u proljeće 1990. godine su počeli događaji na Kosovu. U Prištini je u kolovozu 1990. godine kolegama Albancima, među njima i predsjedniku UGOJ-a prof. Ahmediju zbog neposlušna otkazan posao, a u klinici je

uvodena prinudna uprava. Ginekološka sekcija i Sekcija za perinatalnu medicinu ZLH-a su 8. rujna 1990. reagirale priopćenjem za javnost »Ginekolozima i neonatolozima Srbije«, u kojem su osudile taj postupak i apelirali na kolege u Srbiji na razum i dogovor. Reakcija je bila žestoka. Kolege u Beogradu su imali svoje viđenje problema. U Prištini je »aktiv ginekologa« podržao smjenu prof. Ahmedija te za novoga predsjednika UGOJ-a predložio prof. Ljubomira Ristića, inače predsjednika Sekcije ginekologa i akušera Kosova. Prof. Drača je kao potpredsjednik UGOJ-a sazvao u Beogradu 16. V. 1991. sastanak Predsjedništva UGOJ-a. Na sjednici Predsjedništva su smijenjeni predsjednik prof. Ahmedi, tajnici doc. Kastrati i dr. Hodža te članica predsjedništva dr. Emina Gaši. Umjesto smijenjenih su izabrani za sekretara dr. Aleksa Andrejević, za blagajnika dr. Slaviša Stanišić, te za članove prof. Ljubomir Ristić, dr. Ali Mehmedi i dr. Branislav Petrović, svi iz Kosova. Podsjetimo da je smjena učinjena nelegalno, jer smjenu može, pravno gledajući, obaviti samo Skupština UGOJ-a.

U međuvremenu se 1991. zbio »Plitvički Uskrs«, a počela je i pobuna srpskog pučanstva u dijelovima Like, Istočne Slavonije i Baranje. Hrvatski liječnički zbor je 26. veljače 1991. zamrznuo svoje odnose sa Savezom liječničkih društava Jugoslavije. Hrvatski sabor je 8. listopada 1991. proglasio neovisnost Hrvatske, te je Hrvatski liječnički zbor 30. rujna 1991. prekinuo svoje sveze sa Savezom liječničkih društava Jugoslavije u Beogradu. Ginekološka sekcija (*slika 1.*) i Sekcija za perinatalnu medicinu ZLH su na svojoj zajedničkoj sjednici obaju Upravnih odbora 16. listopada 1991. odlučile da prekinu sve sveze s UGOJ-em odnosno Udruženjem za perinatalnu medicinu Jugoslavije. Kolege iz Ljubljane su 21. listopada poduzeli iste korake. Nakon smjene prištinske ekipe, ponovo izabrani (i bivši) predsjednik UGOJ-a prof. Petar Drača iz Novoga Sada nas je pismom (*slika 2.*) od 22. studenoga 1991. izvijestio da je (novo) Predsjedništvo UGOJ-a na svojoj sjednici 22. studenoga 1991. primilo na znanje naše razdruživanje.

Uprava Ginekološke sekcije je pokrenula postupak za samostalni primitak u europske i svjetske udruge: u European Board of Obstetrics and Gynaecology (EBOG i UPIGO), u European Association of Gynaecologists and Obstetricians (EAGO) te u Federation International of Gynecologists and Obstetricians (FIGO). U EBOG / UPIGO je Ginekološka sekcija primljena u siječnju 1992. te je kasnije, već kao *Hrvatsko društvo ginekologa i opstetričara* sudjelovalo u radu Upravnog odbora 29.–30. travnja 1992. u Strassbourgu, 29.–31. listopada 1992. u Madridu te 1. svibnja 1993. u Debrecenu u Mađarskoj. Predsjednik EAGO-a prof. Ludwig iz Basela u svom pismu od 25. studenoga sa simpatijom prati naša nastojanja, a članstvo u EAGO-u je individualno. Primitak u krovnu svjetsku udruhu ginekologa i opstetričara (FIGO) nije išao glatko. Ginekološka sekcija, tada već preimenovana u *Hrvatsko društvo ginekologa i opstetričara*, nakon primitka Hrvatske u Ujedinjene narode 22. svibnja 1992. ponovno aplicira za prijam.

Slika 1. Povlačenje Ginekološke sekcije ZLH-a iz UGOJ-a.

Figure 1. Withdrawal of Gynaecologic Section of Croatian Medical Association from the Association of Gynaecologists and Obstetricians of Yugoslavia.

FIGO-ov Izvršni odbor je HDGO prihvatio tek 28. lipnja 1994. i najavio formalni prijam na kongresu u Montrealu 27.–29. rujna iste godine (vidi I. dio, *Gynaecol Perinatol* 2010;19(2) str.109 i 110).

Udruženje za perinatalnu medicinu Jugoslavije (UPMJ)

Osnivanje Udruženja. Prof. Saling iz Berlina, nesumnjivo »otac« perinatalne medicine, inicira 1968. godine osnivanje »European Association of Perinatal Medicine«, s prvim kongresom u Berlinu 1968., drugim u Londonu 1970. i trećim u Lausanne-i 1972. godine. Prema statutu tadašnjega Saveza liječničkih društava Jugoslavije, republičke stručne sekcije nisu mogle predstavljati državu u inozemstvu. Sekcija za perinatalnu medicinu ZLH-a osnovana je 1971. godine, Sekcija Slovenskog zdravniškog društva 1973. i zatim Sekcija Društva ljekara Bosne i Hercegovine (siječanj 1978.) i Srpskog lekarskog društva (studeni 1978.). Sekcija za perinatalnu medicinu Društva ljekara Makedonije je bila kasnije osnovana, u proljeće 1980. godine. Nakon ispunjenih uvjeta Saveza liječnikih društava, u Zagrebu su se 7.prosinca 1978., na VII. Perinatalnim danima sastali predstavnici postojećih perinatalnih sekcija i dogovorili osnivačku skupštinu Udruženja za perinatalnu medicinu Jugoslavije (UPMJ). Sjednica delegata je

održana 16.veljače 1979. godine u Zagrebu u knjižnici Zbora liječnika Hrvatske. Delegati su bili : iz hrvatske sekcije prof. Ante Dražančić (Zg, opstetričar), doc. Otmar Beleznaý (Ri, pedijatar), dr. Kiril Štarijev (Os, opstetričar); iz Slovenije prof. Marjan Pajntar (Lj, opstetričar), dr. Marta Nosan-Jerin (Lj, anesteziolog), dr. Marija Erjavec (Lj, pedijatar); iz Bosne i Hercegovin prim. Hedviga Šimić (Sa, pedijatar) i prim. Vladimir Mehmedbašić (Sa, opstetričar) te iz Srbije doc. Ljiljana Nikolić (NS, neonatolog) i dr. Milić Aleksić (Bg, opstetričar).

Na osnivačkoj sjednici, kojom je započeo **prvi mandat 1979.–1982.**, najprije je prihvaćen Pravilnik udruženja. Prema pravilniku predsjedništvo čine po tri delegata republičkih sekcija, od kojih je jedan po položaju predsjednik republičke sekcije. Predsjednik i glavni tajnik Udruženja su izvan kvote republičke sekcije. Izabrano je predsjedništvo za prvi četirigodišnji mandat. Osim prije spomenutih u predsjedništvo su izabrani: za predsjednika Udruženja prof. Ante Dražančić (Zg), za glavnog tajnika prof. Ivan Kuvačić (Zg), za prvog potpredsjednika prim. Zagorka Radojković (Bg), za drugog potpredsjednika prim. Ljubimka Čabrijan-Smokvina (Zg); za članove predsjedništva su, osim prije spomenutih, izabrani još i: dr. Miroslav Kovačević (BiH, Tuzla, opstetričar), prof. Vojin Šulović (Bg, opstetričar).

Slika 2. Prihvaćanje povlačenja Ginekološke sekcije ZLH-a iz UGOJ-a.

Figure 2. Acceptance of withdrawal of Gynaecologic Section from the Association of Gynaecologists and Obstetricians of Yugoslavia.

Upravni odbor Sekcije za perinatalnu medicinu ZLH-a je na svojoj sjednici od 21. siječnja 1980. godine za II. tajnika izabrao dr. Franu Rušinovića (Zg) te za blagajnika Udruženja prim. Milana Bulića (Zg). Osnivanje Udruženja je potvrđeno od Saveza liječničkih društava Jugoslavije. Na sjednici je dogovoreno da I. kongres perinatalne medicine bude u Zagrebu u proljeće ili jesen 1982. godine.

Prvi sastanak Izvršnog odbora je bio u Somboru 8. lipnja 1979. godine. Predsjedništvo se sastalo u Zagrebu, za vrijeme održavanja I. Jugoslavenskog kongresa perinatalne medicine 8.–11. prosinca 1982. Odlučeno je da se tiska vlastiti časopis, radnog naziva »Perinatologia Jugoslavica«; za glavnog urednika je izabran Ante Dražančić, a u Urednički odbor: Vojin Šulović, Marjan Pajntar, Zagorka Radojković, Josip Franičević, Ljiljana Nikolić. Usljediла je sjednica Predsjedništva s glavnim urednikom »Jugoslavenske ginekologije i opstetricije« prof. Drobšnjakom i predsjednikom UGOJ-a prim. Božidarom Darmanovićem. Prof. Drobnjak predlaže da časopis zajednički izdavaju UGOJ i UPMJ, pod nazivom »Jugoslavenska ginekologija i perinatologija« te da se redakcija novoga časopisa proširi i promijeni. U raspravi su svi članovi Predsjedništva UPMJ, osim prof. Šulovića, podržali izdavanje vlastitog samostalnog časopisa. Prof. Šulović smatra opravdanom tendenciju izda-

Slika 3. Pismo pristupa Sekcije za perinatalnu medicinu ZLH-a Europskoj udruzi za perinatalnu medicinu.

Figure 3. Letter-application of Croatian Section of Perinatal Medicine to European Association of Perinatal Medicine (EAPM).

vanja vlastita časopisa, ali trenutak za izdavanje nije povoljan. Predlaže da se još izjasne republičke sekcije. Zaključak je bio da prof. Drobnjak i prof. Dražančić zajednički predlože rješenje. Nakon brojnih razgovora i dogovora, nakon gotovo tri godine, Skupština UGOJ-a je u Herceg-Novom 16.X.1984. prihvatila prijedlog o tiskanju zajedničkog jugoslavenskog ginekološko-perinatalološkog časopisa. Prof. Drobnjak nije doživio ostvarenje svojega prijedloga, jer je prije toga 12.VIII. 1984. godine preminuo.

Predsjedništvo je djelovalo sve do prosinca 1982, kada je 8.–11. XII. 1982. organiziralo *Prvi jugoslavenski kongres perinatalne medicine*. Bile su dvije glavne teme: 1. Antenatalna zaštita i 2. Prijevremeni porođaj, te dvije rasprave za okruglim stolom: 1. Psihosomatika u perinatalnoj medicini i 2. Infektivne bolesti majke, trudnoća, porođaj i novorođenče. Kongres je bio izvanredno posjećen, bilo je 636 autora/sudionika iz svih dijelova Jugoslavije, s 84 slobodnih priopćenja.

Drugi mandat. Beograd 1983.–1986. Nakon Zagreba predsjedništvo većinom glasova seli u Beograd, premda je red, na temelju datuma osnutka, bio na Ljubljani. Za predsjednicu je bila izabrana prim. Zagorka Radojković (Bg), potpredsjednici prof. Ljiljana Nikolić (NS) i prof. Marjan Pajntar (Lj), generalni sekretar prof.

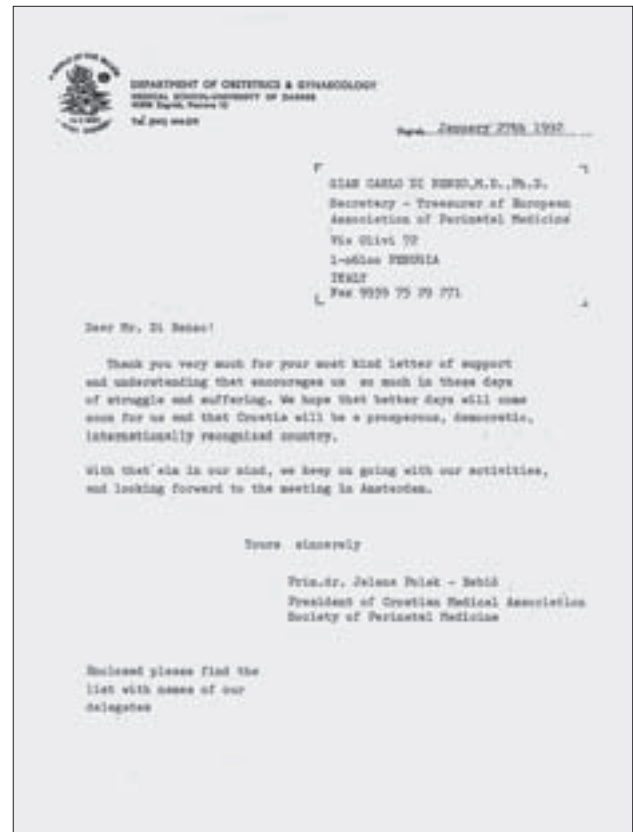

Slika 4. Poziv glavnog tajnika-rizničara EAPM-a Di Renzo za izbor dvaju delegata za skupštinu EAPM-a u Amsterdamu 1992. godine.

Figure 4. Call of secretary-treasurer Di Renzo to elect two delegates for the general Assembly of EAPM in Amsterdam in 1992.

Radmio Jovanović (Bg), sekretar prim. Dragana Mijanović (Bg), blagajnici dr. Olga Antonović i dr. Nebojša Radunović (Bg); *članovi*: prof. Džemail Ahmedi (Pš), prim. Nada Antova (Sk), dr. Jana Barič (Celje), dr. Borislav Čolaković (Tg), prim. Stanko Čurčiski (Sk), prim. Milena Dragović (Tg), prof. Ante Dražančić (Zg), prim. Marjan Drnovšček (Mb), prof. Josip Franičević (Zd), prim. Milica Kaluđerović (Tg), prim. Milan Kovačević (Zenica), doc. Ivan Kuvačić (Zg), prim. Todorka Nikolova (Sk), dr. Zehra Šator (Sa), prim. Eda Šimić (Sa), prof. Vojin Šulović (Bg). Nova uprava Udruženja je u Beogradu 29.–31. listopada 1986. organizirala *Drugi jugoslavenski kongres perinatalne medicine*. Teme kongresa su bile: 1. Intenzivni nadzor u toku porođaja ploda i porodilje sa ugroženom trudnoćom; 2. Novorođenče iz ugrožene trudnoće i porođaja. Tiskan je samo drugi svezak/knjiga kongresa (slobodna priopćenja), a prvi svezak (referati i koreferati) nije tiskan zbog nedostatka novca. Nakon Beograda Predsjedništvo seli u Ljubljano.

Tijekom ovoga mandata je skupština UGOJ-a na svojoj sjednici u Hercegovom 10. X. 1984., za vrijeme X. Kongresa ginekologije i opstetričara Jugoslavije, gotovo jednoglasno odlučila da UGOJ i UPMJ zajednički izdaju časopis *Jugoslavenska ginekologija i perinatologija*. Time je UPMJ postao suizdavač časopisa.

Slika 5. Zahvala predsjednice Sekcije za perinatalnu medicinu prim. Jele Polak tajniku-rizničaru WAPM-a Di Renzo.

Figure 5. Thanks of the president of Section of perinatal medicine to the secretary-treasurer of EAPM to Di Renzo.

Treći mandat. Ljubljana 1987.–1990. Predsjednik Predsjedništva je prof. Marjan Pajntar (Lj), potpredsjednici prim. Vasil Cerar (Lj) i dr. Slobodan Grujić (Sa), glavni tajnik dr. David Neubauer (Lj), tajnici dr. Jelka Zupan i dr. Borut Bratanič (Lj) i blagajnik doc. Milivoj Veličković (Lj). Uprava Udruženja je održala sjednice Predsjedništva u Ljubljani 10. ožujka 1988. te u Zagrebu 10. svibnja 1988. Na Predsjedništvu su određene i raspoređene teme za *Treći jugoslavenski kongres perinatalne medicine*, koji će se održati u Ljubljani 8.–11. listopada 1990. Teme su: 1. Kako poboljšati perinatalne rezultate u Jugoslaviji; 2. Urođeni poremećaji; 3. Produženi porođaj i novorođenče. Izabrane su i tri teme za *okrugle stolove*: 1. Inicijacija porođaja; 2. Jatrogena oboljenja u perinatologiji; 3. Hematološki problemi.

Na istoj sjednici posebna je točka bila kompetiranje za 15. Europski kongres perinatalne medicine. Trinaesti kongres će biti 1992. u Francuskoj u Lyonu te 14. kongres 1994. u Amsterdamu u Nizozemskoj. Formirana je radna skupina od osam naših uglednih perinatologa sa zadaćom da osobnim angažiranjem Jugoslavija dobije 1996. godine organizaciju 15. europskog kongresa u Dubrovniku. Tu inicijativu nije bilo moguće ostvariti jer je 1991. godine počela agresija i rat u Hrvatskoj. Unatoč ratu, tada osamostaljeno hrvatsko perinatalno društvo

(HDPM) aplicira 12. studenoga 1991. za članstvo u European Association of Perinatal Medicine (slika 3). Tajnik EAPM-a dr. Di Renzo već 14. studenoga odgovara i poziva HDPM da izabere dva svoja delegata za opću skupštinu u Amsterdamu 13. svibnja 1992. (slika 4), o čemu ga predsjednica HDPM-a prim. Jelena Polak izvještava pismom od 27. siječnja 1992. (slika 5).

U dobivanju europskog kongresa najviše se istaknuo prof. Asim Kurjak, zahvaljujući svojim međunarodnim radovima, ugledu i poznanstvima. Prof. Kurjak je 1994.–1998. godine bio predsjednik *European Association of Perinatal Medicine (EAPM)* te je 10.–13. VI. 1998. u Zagrebu organizirao XVI. Europski kongres perinatalne medicine. Štoviše, prof. Kurjak je 1995.–2005. bio predsjednik *World Federation of Perinatal Medicine* te je 21.–24. IX. 2005., također u Zagrebu, organizirao VII. Svjetski kongres perinatalne medicine, na kojem je bilo 1300 sudionika iz 104 zemlje svijeta.

Ljubljanski III. kongres je uspješno završen, ali se osjećala napeta atmosfera. Održavanje III. kongresa je bilo upitno, zbog podrške koju su perinatolozi Hrvatske pružili kolegama u Kosovu, ali i općenito zbog razmahane »antibirokratske revolucije« Slobodana Miloševića. Tijekom kongresa se sastalo i predsjedništvo koje odlučuje da sljedeća uprava UPMJ-a prelazi u Sarajevo, koje je imalo zadaću 1994. godine organizirati IV. Jugoslavenski kongres perinatalne medicine. Taj IV. kongres nije održan, SFR Jugoslavija se raspala, a kolege u Sarajevu su doživjele svoju tragediju.

GINEKOLOŠKO-OPSTETRIČKA I PERINATALNA PERIODIKA

Časopis *Gynaecologia et Perinatologia*

Časopis je, u danas već gotovo 60 godina svoga opstanka, publiciran pod različitim imenima. Ideju za tiskanje jugoslavenskog časopisa iz ginekologije i opstetričije dao je u Skopju na plenumu IV. kongresa UGOJ-a 1960. godine prof. Franc Novak iz Ljubljane. Prvi broj, pod imenom *Ginekologija i opstetricija*, objavljen je u Ljubljani 1961. godine, a prvi objavljeni rad »Elektroforeza krvnog seruma i njen značaj u opstetriciji« bio je autora Srečka Postružnika iz Šibenika. Prve tri godine časopis izlazi u Ljubljani, tiskan u »Triglavskoj tiskarni«. Urednici su prof. Vito Lavrič i dr. Lidija Andolšek-Jeras. U Ljubljani je u tri godine izdato 7 svezaka, na ukupno 245 stranica formata A-8; objavljena su 84 stručna i znanstvena rada. Veći broj članaka je izrazito kvalitetan i danas ih se može s pozornošću čitati. Brzo su prenošena postignuća i spoznaje iz svih područja ginekologije i porodništva. Tako je 1961. godine prikazana FIGO-ova klasifikacija karcinoma, 1962. je Jovan Vujić prikazao prva iskustva s vakuum ekstrakcijom, Jule Kovačić i sur. pišu o citodijagnostici intraepitelnog karcinoma cerviksa, a u broju 5–6/1963. je Srečko Šimić sa sur. iz Sarajeva prikazao značaj laparoskopije u dijagnostici ženske neplodnosti.

Godine 1964. prelazi uredništvo časopisa u Zagreb. Urednici su Predrag Drobniak i Zdravko Pavlić, a širi

Uređivački odbor čine Mihovil Dekaris (Zg), Vito Lavrič (Lj), Dušan Birmanac (Bg), Vojin Šulović (Bg), Ljubomir Šukarov (Sk), Mihajlo Čemerikić (Bg) i Milan Veljković (Sa). Kroz pet godina je u Zagrebu u 16 sveščića na 1714 stranica tiskano 235 članaka

Godine 1969. do 1972., u vrijeme kad je uprava UGOJ-a u Beogradu i uredništvo časopisa je u *Beogradu*. Časopis mijenja naziv u *Jugoslavenska ginekologija i opstetricija*. Urednici su Vojin Šulović i Mihajlo Čemerikić (Bg), a Uređivački odbor čine Vito Lavrič (Lj) Predrag Drobniak (Zg), Zdravko Pavlić (Zg), Tatjana Škurin (Bg), Ljubomir Šukarov (Sk), Eduard Baršić (Zg) i Milan Veljković (Sa). U četiri godine je u 14 sveščića na 1535 stranica tiskano 177 članaka. Tiska se u grafičkom poduzeću »Morava« u Beogradu.

Godine 1973. uprava UGOJ-a prelazi u Ljubljanu, a uredništvo časopisa u Zagreb. Časopis se i dalje tiska na formatu A-8, u Izdavačkom zavodu JAZU-a u Zagrebu. Glavni urednik je Predrag Drobniak, s još tri urednika: Zdravko Pavlić (Zg), Srečko Rainer (Lj), Vojin Šulović (Bg). Povećava se Uređivački savjet, na 13 članova. U razdoblju od 8 godina, do kraja 1980., u 31 je sveščiću, na 3172 stranice, objavljeno 406 članaka.

U razdoblju 1981–1984 i dalje je P. Drobniak glavni urednik, s još tri urednika: Z. Pavlić, S. Rainer i M. Bročić umjesto V. Šulovića. U četiri godine je u 12 sveščića, na 589 stranica, objavljeno 155 članaka. U ovom razdoblju, od 1980. godine, počinje redovito recenziranje članaka putem recenzenata.

Do 1985. godine je jedini izdavač i vlasnik lista bio UGOJ. Dana 12. VIII. 1984. godine prerano je preminuo glavni urednik Predrag Drobniak. Prije njegove smrti, na sjednici Skupštine UGOJ-a u Herceg Novom 10. X. 1984. godine je prihvaćeno da u buduće UGOJ i UPMJ zajednički izdavaju časopis, pod nazivom *Jugoslavenske ginekologija i perinatologija*. Prvi dvobroj 1–2/1995. je izišao za januar-april 1995. Od tada se mijenja osnovna struktura časopisa, tiska se dvostupačno na formatu A-4. *Osnivač* časopisa ostaje UGOJ, a dogovorno *izdavači* časopisa postaju ne samo Udruženje ginekologa i opstetričara Jugoslavije (UGOJ), nego paralelno i Udruženje za perinatalnu medicinu Jugoslavije (UPMJ). Z. Pavlić postaje glavnim urednikom, a postavljaju se još dva urednika: V. Grizelj za ginekologiju i A. Dražančić za perinatologiju. U Uređivačkom savjetu je 12 članova, među njima dva neonatologa (Ljiljana Nikolić iz Novog Sada i Zagorka Radojković iz Beograda). U novome časopisu je uvedeno (anonimno) recenziranje članaka. U sedam godina, do 1991. u 20 sveščića većega formata A-4, na 1100 stranica objavljena su 244 članka.

Hrvatski ginekolozi, opstetričari i neonatolozi, bili smo ogorčeni velikosrpskom politikom Slobodana Miloševića i agresijom na Hrvatsku te je daljnja suradnja s kolegama iz Srbije postala nemoguća. Formalno se Hrvatski liječnički zbor povukao iz Saveza liječničkih društava Jugoslavije te Ginekološka sekcija ZLH-a iz UGOJ-a odnosno Perinatalna sekcija iz UPMJ-a te su

Tablica 1. Nazivi časopisa, urednici, broj izišlih svezaka, stranica i objavljenih stručnih članaka po godištu.
Table 1. The names of the journal, the number of issues, of pages and of yearly published papers.

Naziv	Godina, vol	Glavni urednik	Uređivački odbor / Savjet	Svezaka	Stranica	Članci N
Ginekologija i i opstetricija	1961. I			2	132	22
	1962. II	Vito Lavrič	F. Novak, M. Beriç,	2	121	20
	1963. III	Lidija Andolšek	P. Drobñjak, P. Kostić, Lj. Šukarov	3	92	42
	1964. IV			2	196	30
	1965 V	P. Drobñjak	M. Dekaris, V. Lavriç, D. Birmanac,	3	274	35
	1966 VI	Z. Pavlić	V. Šulović, Lj. Šukarov, M. Čemerikić	3	384	51
	1967 VII		M. Veljković	4	448	68
	1968 VIII			4	412	51
	1969 IX	V. Šulović	V. Lavriç, P. Drobñjak, Z. Pavlić,	3	278	34
	1970. X	M. Čemerikić	T. Škurina, Lj. Šukarov, E. Baršić,	3	310	41
	1971. XI		M. Veljković	4	455	43
	1972. XII			4	492	59
Jugoslavenska ginekologija i opstetricija	1973. XIII		V. Lavriç, P. Draça, A. Dražančić,	2	282	37
	1974. XIV		V. Grizelj, M. Kolenc, A. Lazarov,	5	475	27
	1975. XV	P. Drobñjak	A. Milojković, R. Pavlović, M. Petrović,	5	396	52
	1976. XVI	+	R. Prica, M. Stankovski, T. Škurina,	5	452	48
	1977. XVII	Z. Pavlić,	D. Vuković	4	429	58
	1978. XVIII	S. Reiner,		4	460	78
	1979 XIX	V. Šulović	S. Đokić, M. Kapiđić, D. Vuković,	4	460	78
	1979 XIX		V. Kusovac, A. Dražančić, V. Grizelj,	3	328	48
	1980. XX		A. Lazarov, M. Stankovski,	3	350	58
	1980. XX		M. Kolenc, S. Rainer, T. Škurina	3	350	58
	1981. XXI	P. Drobñjak	R. Grčić, Ž. Živanović, A. Dražančić,	3	149	38
	1982. XXII	+	V. Grizelj, M. Milošević, M. Todorović,	3	155	38
1983. XXIII	Z. Pavlić,	B. Beriç, D. Šuvaković, Dž. Softić,	3	158	46	
1984. XXIV	S. Rainer	A. Kristić, B. Kastrati, Z. Azizi, S. Rainer,	3	127	33	
1984. XXIV	M. Bročić	V. Cerar, M. Stankovski, A. Lazarov,	3	127	33	
Jugoslavenska gineko i perinatol koli perinatol	1985. XXV			3	145	29
	1986. XXVI		B. Beriç, M. Bročić, K. Ćurçijev,	3	137	29
	1987. XXVII	Z. Pavlić	M. Džumhur, J. Franićević, J. Kovačić,	3	169	36
	1988. XXVIII	+	Lj. Nikolić, M. Pajntar, Z. Radojković,	3	160	36
	1989. XXIX	V. Grizelj,	S. Rainer, V. Šulović, V. Vujadinović	3	216	38
	1990. XXX	A. Dražančić		3	216	38
	1991. XXXI		B. Beriç, J. Kovačić, M. Kundurović,	3	167	44
1991. XXXI		I. Kuvačić, Lj. Nikolić, M. Pajntar,	2	108	32	
1991. XXXI		Z. Radojković, S. Rainer, V. Šulović	2	108	32	
Gynaecologia et Perinatologia	1992. I.			4+(1)	244	57
	1993. II			4+(1)	183	45
	1994. III		Ginekologija: Z. Pavlić	4+(1)	171	35
	1995. IV.		Perinatologija: A. Dražančić	4+(1)	175	38
	1996. V,		Reproduktivna medicina: V. Grizelj	4+(1)	166	33
	1997. VI.	Z. Pavlić	Ultrazvučna dijagnostika: A. Kurjak	4+(1)	149	30
	1998. VII.			4+(1)	178	33
	1999. VIII.			4+(1)	166	29
	2000. IX.		Ginekologija: Z. Pavlić	4+(2)	168	33
	2001. X.		Perinatologija: A. Dražančić	4+(1)	205	31
	2002. XI.		Ultrazvučna dijagnostika: A. Kurjak	4+(2)	172	22
	2003. XII.			4+(2)	186	29
	2004. XIII.	A. Dražančić	Ginekologija: H. Haller,	4+(2)	180	27
	2004. XIII.	Z. Pavlić	Perinatologija: I. Kuvačić,	4+(2)	180	27
	2005. XIV.	(počasni ur.)	Reprodukcija: V. Šimunić,	4+(3)	198	29
	2005. XIV.		UZ dijagnostika: A. Kurjak	4+(3)	198	29
	2006. XV.		H. Haller, I. Kuvačić,	4+(1)	268	31
	2007. XVI.	A. Dražančić,	V. Šimunić, S. Kupešić	4+(2)	219	38
	2008. XVII.	A. Kurjak		4+(1)	247	34
2009. XVIII.	(zamjenik)	H. Haller, I. Kuvačić, V. Šimunić	4	286	40	
2009. XVIII.		M. Kos, B. Filipović-Grčić	4	286	40	
Ukupno – Total				172(24)	10981	1822

U zagradama suplementi – In brackets the supplements

– tako smo tada razmišljali – nestali razlozi za daljnju suradnju i daljnje zajedničko djelovanje. Ono o čemu smo mi razmišljali je glavi urednik Zdravko Pavlić, s

nadnevkom 30. rujna 1991. bio napisao na pola stranice broja 3–4/1991., kao »Poruka glavnog urednika«, što je razasvano na 1800 adresa diljem bivše države. U njoj

piše: »Tim sam se radom (urednika časopisa, opaska pisca) povezo s većinom ginekologa u Jugoslaviji i stekao brojna prijateljstva i doživio mnogo lijepih druženja. Sada su sve moje iluzije o tome srušene, svi ideali nestali....«

Razlaz i u časopisu je bio neminovan. Jednoga prijepodneva smo se u klinici u Petrovoj ul. sastali trojica dotadašnjih urednika (Pavlić, Grizelj, Dražančić), a pridružio nam se i Asim Kurjak. Dražančić je bio predsjednik Ginekološke sekcije, a o svemu je razgovarao s prim. Jelenom Polak, predsjednicom Perinatalne sekcije. Donijeli smo jednoglasnu odluku da naša dva zborniška stručna društva pokrenu izdavanje domaćeg, ginekološko-perinatološkog časopisa. Nismo željeli biti ekskluzivni pa smo časopisu dali ime *Gynaecologia et Perinatologia*, izostavivši ono *Croatica*, što smo u duši željeli. Časopis smo tim imenom registrirali. Urednici su ostali isti, a našom grješkom godina 1992. nije bio volumen 32, već smo morali početi iznova, s 1. volumenom.

Časopis pod imenom *Gynaecologia et Perinatologia* izlazi punih 18 godina, u tijeku je 19. volumen. Zdravko Pavlić nastavlja rad glavnog urednika, s dodatnim urednicima za perinatologiju (A. Dražančić), za reproduktivnu medicinu (V. Grizelj) i za ultrazvučnu dijagnostiku (A. Kurjak). Prof. Pavlić je zbog bolesti morao 2003. napustiti mjesto glavnog urednika, postavši počasnim urednikom, sve do svoje smrti 2005. godine. Ulogu glavnog urednika je preuzeo A. Dražančić; istodobno su urednicima postali Herman Haller iz Rijeke za ginekologiju, I. Kuvačić za perinatologiju, V. Šimunić za humanu reprodukciju te A. Kurjak za ultrazvučnu dijagnostiku. Daljnja je promjena nastupila 2006. godine, kad je A. Kurjak postao zamjenikom glavnog urednika, a Sanja Kupešić je preuzela mjesto ultrazvučnog urednika. Predzadnja je promjena bila 2008., kad je ultrazvučnu dijagnostiku preuzeo Milan Kos; tada urednikom za neonatologiju postaje Boris Filipović-Grčić. U kasnu jesen 2009. prof. Dražančić daje ostavku na mjesto glavnog urednika, postaje počasnim urednikom, glavni urednik postaje prof. Josip Đelmiš, a uvode se i urednici struka: Oleg Petrović za materno-fetalnu medicinu i opstetriciju, Boris Filipović-Grčić za neonatologiju, Velimir Šimunić za reprodukciju, Dubravko Barišić za endoskopiju, Slavko Orešković za uroginekologiju i Asim Kurjak za ultrazvučnu dijagnostiku.

Ukupno je u 49 godina izlaženja časopis tiskan u 171 sveščiću, na 10981 stranici, objavljena su 1203 članka: znanstvenih, stručnih, pregleda, prikaza bolesnica i drugih. Od 1992. godine, od kada je časopis osamostaljen od Udruženja ginekologa i opstetričaja Jugoslavije i Udruženja za perinatalnu medicinu Jugoslavije, u 18 volumena izišlo je ukupno 72 redovita sveščića (broja), tiskana je 3561 stranica, objavljena su 1822 članka.

Suplementi časopisa. Osim redovita četiri godišnja sveščića, tiskana su 23 suplementa časopisa. Kao suplement su redovito tiskani deset zbornika radova »Perinatalni dani« (1578 stranica), tri zbornika radova kon-

gresa Hrvatskog društva ginekologa i opstetričara (583 stranice), 14 »Savjetovanja o perinatalnom mortalitetu Hrvatske (831 stranica). Osim spomenutoga kao suplement je tiskan Tečaj usavršavanja iz ginekologije i opstetricije 1992. godine (69 stranica), suplement posvećen specijalizaciji i subspecijalizacijama iz ginekologije i opstetricije 1993. godine (33 stranice), 1996. godine monografija Mirka Tomljanovića »Bakterijska vaginoza« (61 stranica) te 2005. godine »Treći slovensko-hrvatski simpozij o menopauzi i andropauzi« (75 stranica). »Perinatalni dani« su jedna od naših najčešćih i tradicionalnih manifestacija. U *tablici 4* su prikazani svi do sada objavljeni »Perinatalni dani«, s temama i brojem priopćenja na svim održanim skupovima toga imena; 23 od njih su bili objavljeni kao suplement časopisa.

Promocija ginekološke struke i perinatologije. Spomenusmo da su u 39 godina izlaženja jugoslavenskog časopisa objavljena 1203 znanstvena i stručna članka, pregleda i prikaza slučajeva. Od 1992. godine, od kada je časopis hrvatske provenijencije, u 18 svezaka su objavljena 582 članka. Impresivni brojevi za malu zemlju! Tehnički nije moguće nabrojiti sve autore i članke objavljene u gotovo 60 godina postojanja časopisa. Ipak, bilo je mnogo članaka koji su značajno utjecali na djelatnost naših stručnjaka, na njihova razmišljanja i pristupe liječenju. Spomenut ćemo samo neke radove, za koje nam se čini da su – prvenstveno kao prvi iz određene problematike – imali značajan utjecaj na struku u nas.

Iz *ginekološke onkološke problematike* od standardnog je značaja bio urednički članak *FIGO klasifikacija karcinoma* (br. 2/1961:116–20). O ranoj dijagnostici i terapiji karcinoma su bili članci J. Kovačića i sur: *Citodijagnostika intraepitelnog karcinoma* (br. 5–6/1962:160–4); P. Bagovića: *Konizacija cerviksa. Tehnika 1 šav* (br. 5–6/1962:147–59); R. Poljanška: *Terapija raka jajnika* (br. 6/1966:333–8); J. Kovačića i sur. *Rezultat kirurškog liječenja karcinoma grlića maternice* (br.4/1967:345–54); H. Hallera i sur. *Rak endometrija* (br.4/2004:149–58); Silvine Audy-Jurković i sur. *Klasifikacija citoloških nalaza vrata maternice* (br. 4/1992:185–8); Ane Ovanin Rakić i sur. *Klasifikacija citoloških nalaza vrata maternice »Zagreb 2002«* (br. 4/2003:148–54); Silvine Audy-Jurković *Ginekološka citologija u Hrvatskoj. Povijest* (br.4/2007:169–80). O problematici *HPV infekcije* u nastanku raka vrata maternice pisao je još 1989. godine B. Stanimirović: *Mjesto humanih papiloma virusa među faktorima rizika cervikalnog karcinoma* (br.1–2/1989:3–6) te Silvana Audy-Jurković i sur. *HPV DNA tipizacija u obrisku cerviksa* (br.1/1993:45–53); Ratko Matijević: *HPV cijepjenje* (br. 3/2007:109–17).

Iz *opstetricije* odnosno *perinatologije* spomenimo članke J. Vujić: *Vakuum ekstrakcija – Prva iskustva* (br.2/1962.:81–9); A. Dražančić i sur: *Supine hypotensive syndrome* (br.1–2/1964:10–6); J. Vujić: *Amnioskopija* (br.6/1966:207–16) i u istome broju A. Dražančić i E. Barišić (6/1966:217–29); V. Brumec: *Mikropretrage fetalne krvi sub partu* (br.3/1968:171–9); A. Dražančić i

sur: *Dijabetes i trudnoća* (br.1/1969:11–27); H. Bosner i D. Pavešić: *Naša iskustva s aktivnim načinom rađanja posteljice* (br. 3/1969:130–43); V. Šulović i sur: *Trudnoća, porođaj i novorođenče kod Rh senzibilizirane majke* (br.3/1969:97–107); V. Šulović i sur: *Prevenција Rh imunizacije* (br. 3/1971:87–97); J. Đelmiš i D. Bojanić: *Porod nakon ranijeg SC* (br.2–3/1986:73–78); M. Pajntar: *Porođaj u stavu zatkom u Sloveniji* (br. 1–2/1989:37–40); Željšan Šestanović i sur: *Jednoredni pojedinačni šav kod istmičnog carskog reza* (br.3/1993:31–7); D. Habek i sur: *Distocija ramena* (br.2/2000:59–63). O organizaciji perinatalne zaštite su objavljena četiri članka: E. Nikolić i sur: *Transport ugrožene novorođenčadi k sebi* (br.1/2002:25–34); Vlatka Bošnjak i Vesna Benjak: *Praćenje neurorizične djece* (br. 4/2004:172); *Prijedlog organizacije perinatalne zaštite u Republici Hrvatskoj* (br. 3/2003:87–99) i A.Dražančić i sur: *Plan i program perinatalne zaštite u Hrvatskoj* (br. 2/2008:101–116).

O laparoskopiji/ginekološkoj endoskopiji je pisano još 1963. godine: S. Šimić i sur. iz sarajevske klinike: *Laparoskopija u dijagnostici ženskog steriliteta* (br. 5–6/1963:173:5) te D. Mikuš iz Slovenjgradeca (br. 5/6/1963:176–7). Kasnije, u novije vrijeme, javlja se više članaka o ginekološkoj endoskopiji: S. Skenderović i sur: *Endoskopski zahvati u ginekologiji* (br. 3/1994:108–11); M.Kopjar i sur.: *Laparoskopski asistiran vaginalna histerektomija* (br. 4/1994:169–170); D. Barišić i sur: *Histeroskopska resekcija septuma uterusa* (br. 1/1995:5–8); M. Kopjar i sur: *Ginekološka laparoskopija u bolnici u Zaboku* (br.2/1995:71–73) i D. Barišić i sur: *Laparoskopska enukleacija intramuralnih mioma* (br.1/2000:35–38).

O kontracepciji su objavljeni članci Lidije Andolšek i Mete Hren: *Oralna kontracepcija* (br. 1–2/1964:63–6); A.Bek: *Komplikacije i dijagnostički problemi na 1000 primijenjenih uterinih kontraceptivnih uložaka Lippesloop* (br. 3/196:165–71) i Ljiljana Randić: *Intrauterina kontracepcija* (br. 6/1974:423–8) te stajalište Ginekološke sekcije ZLH: *Izjava o planiranju obitelji Hrvatskog društva ginekologa i opstetričara* (br. 2/1992:114–6). O gonadotropinima je pisala Neda Longhono sa sur: *Gonadotropini u urinu* (br. 6/1966:285–9); M. Dekaris i sur: *Stimulacije ovulacije klomidom* (br.1/2008:73–82). Još 1985. godine je objavljen članak o IVF postupku: I. Mačaš i sur: *IVF u muškoj neplodnosti* (br. 1/1986:3–15).

Prvi članak o ultrazvučnoj dijagnostici je objavljen 1969 od F. Rostahera, I. Japelja i V. Brumeca: *Dijagnostika pomoću ultrazvuka u ginekologiji i opstetriciji* (br. 4/1969:193–201; slijede ga S. Campbell i A. Kurjak: *Vrijednost ultrazvuka u dijagnostici placentalne insuficijencije* (br. 2/1972:82–100), zatim članak Ž. Alfirevića i A. Kurjaka: *Doplersko mjerenje fetalnog optoka krvi* (br.1–2/1989:9–14), a u novije vrijeme članci o 3D i 4D ultrazvučnoj dijagnostici: Danka Mirić-Tešanić i A. Kurjak: *3D ultrazvuk* (br.1/1997:4343–6) i Iva Laušin i sur: *4D ultrazvuk* (br. 2/2008:83–93). Valja spomenuti članak Mirka Tomljanovića o *Bakterijskoj*

vaginozi (br. 2/1992:61–70), a kasnije monografiju istoga autora s istim naslovom tiskanu kao suplement 1996. godine (1996:1–61).

In memoriam. Časopis je njegovao i još njeguje *In memoriam* članke. Odgovarajući osvrti na rad i djelovanje su bili posvećeni preminulim urednicima časopisa: *Predragu Drobnjaku 1924.–1984.* (br.3–4/1984:43), *Vitu Lavriču 1906.–1997* (br.4/1997:148), *Veselku Griželjku 1933.–1998.* (br.4/1998:141–2) i *Zdravku Pavliču 1923.–2005.* (br.4/2005:155–6).

I drugi naši istaknuti stručnjaci, učitelji, čelnici stručnih društava, prijatelji i suvremenici su nakon svoje smrti našli u časopisu svoje mjesto. Spominjemo najpoznatije: *Mihovil Dekaris 1901.–1967.* (br.1/1967:1); *Anton Čakmakov 1909.–1967.* (br.5–6/1967:437–9); *Svetozar Barjaktarević 1893.–1971.* (br.3/1971:355–7); *Petar Kostić 1901.–1969.* (br.1/1969:1–2); *Stjepan Viđaković 1890.–1984.* (br.1–2/1988:53–4); *Davor Perović 1909.–1987.* (br.1–2/1988:54); *Srećko Zanella 1891.–1988.* (br. 5–6/1988:158–9); *Erih Rosenzweig 1903.–1990.* (br.3–4/1989:111); *Pero Bagović 1925.–1983.* (br. 5–6/1983:149); *Aleksandar Lazarov 1920.–1991.* (br.1–2/1991:43); *Jovan Vujić 1924.–1992.* (br.2/1992:111); *Nenad Veček 1938.–1993.* (br.3/1993:186); *Boris Krznar 1022.–1997.* (br. 3/1997:103); *Eduard Baršić 1923.–1997.* (br.4/1997:147); *Stanislav Szabo 1903.–1998.* (br.3/1998:138); *Srećko Postružnik 1923.–2001.* (br.2/2001:110); *Mladen Bival 1907.–2002.* (br. 1/2003:29); *Lidija Andolšek-Jeras 1929.–2003.* (br. 1/2004:37); *Ivo Merlak 1928.–2004.* (br.3/2004:138–139); *Nikola Matejčić 1936.–2006.* (br. 2/2006:110); *Matko Grgurević 1921.–2007.* (br. 1/2007:44); *Ante Stipančić 1923.–2006.* (br.2/2007:95); *Branko Hodek 1933–2007.* (br. 4/2007:212); *Ivan Pavleković 1924.–2008.* (br. 4/2008:230); *Henrik Bosner 1928.–2008.* (br.1/2009:39). Najstarijoj hrvatskoj umloj ginekologinji *Antoanetti Monti-Cvjetković 1908–2007.* napisano je sjećanje u broju 4/2007:213–214, a prof. *Vitu Lavriču* iz Ljilbljane, prvom urednika časopisa »*Ginekologija i opstetricija*« je još za života posvećen promotivni članak u broju 5–6/1986.

I manji broj stranaca, prijatelja naše zemlje i istaknutih stručnjaka je pri preminuću našlo svoje mjesto u časopisu u rubrici *In memoriam*: *G. N. Papanicolaou 1883.–1962.* (br.3–4/1962); *J. V. Meigs –31. X. 1963.* (br.5–6/2002:145); *Miroslav Vojta 1909.–1974.* (br.5/1974: 371–372); *Kurt Karl Stephan Semm 1927.–2003.* (br. 4/2003:186).

Komentar i zaključak

Hrvatski liječnički zbor je jedna od naših najstarijih udruga, od znanstveno-strukovnih udruga očito najstarija. Pod njegovim okriljem razvijao se, sve od njegova osnutka 1874. godine, strukovni rad najprije liječnika opće medicine, a zatim specijalista različitih struka. Ginekološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske nije osnovana 1911. godine, pri stvaranju prvih specijalističkih strukovnih sekcija; tada su hrvatski ginekolozi bili oku-

pljeni i radili u sklopu Kirurške sekcije Zbora liječnika Hrvatske. Ginekološka sekcija je utemeljena 1940. godine, prigodom prve rekonstrukcije Zbora te obnovljena 1947. godine pri obnavljanju rada Zbora liječnika Hrvatske.

Hrvatski ginekolozi-opstetričari, a kasnije zajedno s pedijatrima-neonatolozima, kad su se od 1973. godine osamostalili, značajno su doprinikli zdravstvenoj zaštiti žene, materinstva i djeteta, vrlo brzo prenoseći iz svijeta u nas nova postignuća svojih struka. Razvojem subspecijalizacija: materno-fetalne medicine s opstetricijom, pedijatrijske neonatologije, ginekološke urologije, humane reprodukcije s ginekološkom endokrinologijom (i potpomognutom oplodnjom), ultrazvučne dijagnostike te ginekološke onkologije, a uz to kolposkopa dijagnostika s patologijom vrata maternice i problemi menopauze, sve su te subspecijalnosti dobile novi zamah osnivanjem odgovarajućih stručnih društava.

Stručna društva Zbora, osnovana 70-ih godina 20. stoljeća i ona utemeljena u prvom desetljeću 21. stoljeća, bitno su unaprijedili zdravstvenu zaštitu žene, materinstva i djeteta. Rezultat napretka temeljne ginekološko-opstetričarske struke i pedijatrije-neonatologije te osamostaljenja subspecijalnosti, bio je objavljivanje vlastitih iskustava naših neimara i brojnoga članstva pa je još 1961. godine osnovan temeljni časopis za ginekologiju i opstetriciju, kasnije preimenovan u ginekologiju i perinatologiju, u kojem je bilo mjesta za sve subspecijalnosti i za suradne struke. Časopis je ranije, a podjednako nakon razlaza zajedničke države, odigrao ogromnu ulogu u razvoju naše znanosti i struke u području ginekologije i perinatologije.

U bivšoj državi, u SFRJ, naša su stručna društva bila pod »saveznom« kapom Udruženja ginekologa i opstetričara Jugoslavije te Udruženjau za perinatalnu medicinu Jugoslavije. Bili su to »neprirodni« savezi, jer su se naše struke razvijale pod drugačijim vanjskim utjecajima i školama, uz sličnost i bliskost južnoslavenskih jezika. U toj državi su hrvatski i slovenski stručnjaci

imali osjećaj potisnutosti težnje za zajedničkom europskom integracijom. Zato nije čudno da smo bili aktivni u rasapu zajedničke udruge ginekologa i opstetričara, odnosno one za perinatalnu medicinu. Težili smo samostalnoj integraciji u europska društva, što smo i uspjeli, postavši samostalna članica Europske (i svjetske) asocijacije ginekologa i opstetričara te Europske (i svjetske) asocijacije perinatalne medicine, a i odgovarajućih subspecijalističkih europskih društava. Jedino, nismo bili svjesni kako je svaka zemlja pojedinačno, pa tako i njena medicina, *sitniji djelić* nove europske asocijacije, nego li je ranije bila one europsko-jugoistočne.

Neće li se uskoro, možda već za desetak godina, naši znanstveni i stručni sastanci, kako bi bili razumljivi u širem okružju, održavati na engleskom, kao »drugom materinjem« jeziku? Ipak, Europska unija, a vjerujemo da smo samo korak do ulaska u nju, jamči malim državama i narodima njihov daljnji samostalan razvoj, uključujući izražavanje na vlastitom jeziku! Hoće li se u bližoj budućnosti opet stvarati zajednice/društva (»South-East European Societire«) za pojedine medicinske specijalizacije-subspeccijalizacije-grane-discipline? Prije eventualnog *verbalnoga* prihvaćanja engleskoga jezika na našim znanstvenim i stručnim skupovima, možemo očekivati *literarno* prihvaćanje u našim znanstvenim i stručnim časopisima (i knjigama).

I prije i danas mali trebaju oslušivati što veliki kažu. Ipak, gordo je sudjelovati na sastancima i okruglim stolovima, gdje ispod stolne zastavice i imena piše »Croatia«.

Zahvala. *Zahvaljujem na nesebično datim podatcima doc. Marini Šprem, prim. Stjepanu Skenderoviću, prof. Goranu Grubišiću, prof. Vlastimiru Kukuri, dr. Ingrid Marton te administraciji Hrvatskoga liječničkog zbora.*

Literatura

1. Vidi u I. dijelu članka: Dražančić A. Gynaecol Perinatol 2010;19(2):101–17.

Članak primljen: 07. 06. 2010; prihvaćen: 12. 06. 2010.

Adresa autora: Prof. dr. Ante Dražančić, Jakova Gotovca 7, 10 000 Zagreb; e-pošta: ante.drazancic@zg.t-com.hr